

Rapportage

2022-2023

Rapportering

Wat is er in de rapporteringsperiode (dit betekent het voorbije kalenderjaar en het lopende jaar tot het moment van rapporteren) gedaan om een levendige toekomst te verzekeren voor uw erfgoed? Wat loopt goed en wat loopt minder goed? U hoeft niet over alle acties even uitgebreid te rapporteren. U kiest zelf wat voor u het meest relevant of prioritair is geweest in de rapporteringsperiode. De erfgoedzorg waar u sterker op heeft ingezet, kan u uitgebreider toelichten dan de acties die voor u minder belangrijk waren. Ook vragen wij u om telkens te duiden wat goed loopt en wat minder goed gaat.

- Het erfgoed beoefenen

Succesvolle erfgoeddagen: Trekpaard was alomtegenwoordig op 23 april tijdens de erfgoeddagen. Tal van verenigingen organiseerden zelf activiteiten, maar ook heel wat liefhebbers namen met aangespannen trekpaarden deel aan (externe) evenementen. Voorbeeld: Opwijk, Vollezele, Huldenberg, Binkom, Ranst, ... Link: http://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20230330_93967382 Garnaalvisserij : De garnaalvisserij hebben een grote toeristische bekendheid en zorgen bijgevolg ook voor een enorme promotie voor het trekpaard. Link: [Garnaalvisserij te paard in Oostduinkerke](#) | NAVIGO Nationaal Visserijmuseum (navigomuseum.be) De cultuur van het trekpaard (immaterieel erfgoed) ter ondersteuning van ander (immaterieel) erfgoed: Het aangespannen trekpaard draagt zijn steentje bij tijdens tal van ander (internationaal gekend) immaterieel erfgoed. Voorbeeld: Ros Beiaard viering te Dendermonde, Katuit te Dendermonde, Canteclaeur Deinze, Oogststoet te Massemen (Oost-Vlaanderen) Voorbeeld: Heilige Bloedprocessie te Brugge, Hoppestoet te Poperinge (West-Vlaanderen) Voorbeeld: Hanswijkprocessie te Mechelen (Antwerpen) Voorbeeld: Trekpaarden als levende geschiedenis in Bokrijk (Limburg) Voorbeeld: Processie Hakendover, Hopduvelstoet (Vlaams-Brabant) Internationale karakter trekpaard boosten: Ons Belgische trekpaard werd de afgelopen periode ook internationaal enorm in de kijker gezet. Voorbeeld: Europees veulenkampioenschap met deelnemers uit Frankrijk, Duitsland, Nederland. (Vlaams-Brabant) 25/09/2022 & 24/09/2023 Voorbeeld: Promotie trekpaard op internationale veulenveiling BWP (Oost-Vlaanderen) Financiële ondersteuning van (overheids) instanties: In provincie Vlaams-Brabant was er al een ondersteunende premie voor evenementen en werd de veulenpremie aangepast met oog op functioneel inzetten van ras. Ook in de provincie Antwerpen wordt er gekeken om een ondersteunende veulenpremie in te voegen. Voorbeeld: Viering 1000ste veulen met veulenpremie (Vlaams-Brabant) Link: [Dina is 1000ste trekpaardveulen "van Vlaams-Brabant"](#) (vlaamsbrabant.be) Voorbeeld: Aanwezigheid van premieveulens op 4 showmomenten (Vlaams-Brabant)

- Archiefzorg

Archiefwerking KMBT x museum Vollezele x Zender : Project waarbij de duurzame bewaring en ontsluiting van de omvangrijke collectie van KMBT (met foto's, publicaties, archiefstukken) werd gerealiseerd. In de zomer van 2021 werd een werkgroep opgestart met vertegenwoordigers van het museum van Vollezele, de KMBT, CAG en Erfgoedcel Zender om samen toe te werken naar een duurzame oplossing voor de inventarisatie en bewaring van de collectie. In een participatief traject met de erfgoedcel en leden van de KMBT werd de collectie in 2022 volgens de Re-Orgrincipes herordend, geregistreerd en uiteindelijk verhuisd naar het Museum van het Belgisch Trekpaard in Vollezele. Het archief wordt ook inrijgbaar voor liefhebbers. Link: [Archief van Belgisch trekpaard komt terecht in museum van trekpaard in Vollezele: "Plaats waar het thuishoort"](#) | VRT NWS: nieuws

- Documenteren

Vaste waarden blijven trekpaard vastleggen: Lodewijk Deleu (lkwashierlive.be), Robert Piesens (Youtubekanaal), Aniek Fransen ([RideWithMeFotografie](#)), Eva Desmidt (Trekpaard.net), Ton van der Weerden ([Flickr/Facebook](#)) en Ann Muys (Hoofredactie ledenblad VFBT en de jaarlijkse kalender VFBT waar alle facetten in het leven van het trekpaard naar voor komen, alle trekpaardkleuren, alle disciplines) zijn enkele voorbeelden van mensen die het trekpaard en bijhorend erfgoed blijven vastleggen.

- Onderzoek

Bedreigingen tijdens eerdere rapportage 'CPL' en 'Bloedverspreiding' kregen de nodige aandacht. Zo wordt na het CPL-onderzoeken nu ook steeds meer werk gemaakt van koppeling naar de sector zelf. Ook op de hengstenkeuring worden de punten voor beenwerk bepaald door faculteit Merelbeke of Luik. Punten zijn ook zichtbaar voor de sector. Ook bloedverspreiding werd een criteria op de hengstenkeuring. Bonuspunt moet 'zeldzame' bloedlijnen helpen bewaren. Verwantschapspercentage werd berekend door KULeuven. Voorbeeld: Vormingsmoment te Asse op 11 maart 2023 Voorbeeld: Publicatie punten in VFBT ledenblad of trekpaard.net. Voorbeeld: Uitgebreide infobrochure te verkrijgen via trekpaard.net Link: [Boekje CPL - Naslagwerk Chronisch Progressief Lymfoedeem \(trekpaard.net\)](#) De online conferentie "Draft Animals in the Past, Present and Future", in 2021, resulteerde in volgende publicatie: Staatliche Schlösser und Gärten Hessen, Kropp, Claus and Zoll, Lena (Eds.): [Draft Animals in the Past, Present and Future](#), Heidelberg: Propylaeum Link: <http://books.ub.uni->

- Communicatie

Een complementair aanbod aan websites gevestigd www.trekpaard.net is een website (privé-eigendom van Eva Desmidt) wordt internationaal druk bezocht. Via deze site wordt de trekpaardsector ook digitaal gepromoot via o.a. verkooppagina, livestream of jaarlijkse onlineveulenshow. www.vfbt.be is een website waar al het stamboeknieuws op vermeld wordt met o.a. alle nodige info om administratief in orde te zijn. www.brabantstrekpaard.be heeft als doelstelling om trekpaarddiensten en -vraag samen te brengen. Pijnpunt is echter dat websites minder interactief zijn dan pakweg sociale media. We zien gelukkig dat steeds meer verenigingen en liefhebbers ook geleidelijk aan de weg vinden naar sociale media. Voorbeeld: Filmpje aankondiging veulenshow met meer dan 100 000 likes " Ledenblad VFBT internationaal verspreid Ledenblad kent heel wat abonnees in Vlaanderen, maar liefst 700. Niet alleen vanuit Vlaanderen en Wallonië maar ook vanuit Nederland, Duitsland, Amerika, Rusland en Scandinavië is er vraag naar het magazine. Positieve evolutie is ook dat er een veel diverser aanbod in beeld gebracht wordt! Ook stamboekvereniging van West-Vlaanderen heeft een jaarlijkse uitgave van een magazine.

- Sensibilisering

Ondersteuning evenementieel aanbod: Ruggengraat van trekpaardcultuur zijn de processies, jaarmarkten en andere events. Door deze te ondersteunen blijft het trekpaard opduiken in dagelijkse straatbeeld. Voorbeeld: Stijging in aantal aanvragen activiteitenpremie Vlaams-Brabant : 17 aanvragen in '22 vs. 29 aanvragen in '23 Link: Subsidies · Brabants trekpaard Openstoeterijendagen: Door evenementen in te richten op de stoeterijen krijgen bezoekers meer inzicht in dagelijkse werking, verzorging van de paarden. Wat resulteert in meer respect/begrip op latere evenementen. Voorbeeld: Openstoeterijendagen in Dilbeek (Vlaams-Brabant) Voorbeeld: Trekpaard promotie door stal Zwaenepoel (West-Vlaanderen) Promotie vrouwen in sector: Stereotype beeld van de 'voerman' tegengaan. Voorbeeld: Menbegeleiding door vzw Den Brabander voor vrouwelijke menners.

- Educatie

Tal van vormingsmomenten volgt met jonge liefhebbers: Afgelopen periode organiseerden heel wat verenigingen vormingsmomenten om met paarden aan de slag te gaan. Opvallend hierbij is dat er vroeger voornamelijk oudere deelnemers waren, waar er nu veel jonge nieuwe eigenaars zijn die gericht willen bijleren. Voorbeeld: Vzw Voermannen van nu, vzw Den Brabander, vzw Cordeva, Het aangespannen trekpaard Ontleenkoffers Brabants trekpaard: Afgelopen periode lanceerde de provincie Vlaams-Brabant een ontleenkoffer waardoor scholen eenvoudig lessen kunnen aanbieden over het trekpaard. Het eerste schooljaar konden de koffers alvast rekenen op een mooie belangstelling van zowel scholen, liefhebbers als twee museums. Voorbeeld: Heemkundig museum 'De Botermolen' in Keerbergen, Museum van het Brabants trekpaard te Vollezele, Archiefwerking Opwijk, Link: Een trekpaard in de klas (vlaamsbrabant.be) Provinciedomein Huizingen: Periode oktober – maart vaste toonmomenten gericht op o.a. educatie. Aangevuld met vast aanbod in NME-werking van het domein.

- Doorgeven

Na succesvol meester-leerlingtraject in Vlaams-Brabant, nu ook in West-Vlaanderen. Focus hierbij ligt op het inzetten van trekpaarden in de duurzame bosbouw. Link: http://www.youtube.com/watch?v=q17Rgw_n5us <http://cagnet.be/page/vakmanschap-meester-leerling-trajecten-trekpaarden> Tal van verenigingen organiseren demo-dagen of andere vormingsmomenten. Voorbeeld: Ploegdagen en tal van andere activiteiten (West-Vlaanderen) Voorbeeld: Boomslepen, weidedagen, mentechieken (Vlaams-Brabant) Voorbeeld: De vele activiteiten van het aangespannen trekpaard (Antwerpen) Link: Belgische trekpaarden ploegen op ploegdag Trekpaardenfokkerij 't Greeveshof in Nederokkerzeel - YouTube Link: Belgische trekpaarden op ploegdag West-Vlaamse Paardenkwekersbond - Belgian Draft Horse in Leke - YouTube Link: Belgische trekpaarden en Ardenners ploegen op ploegdag Ju met 't peird - ikwashier.live in Lichtaart - YouTube

Zijn er in de rapporteringsperiode kansen gegroeid voor het voortbestaan van uw erfgoed? (Denk hierbij bv aan trends, bewegingen of hypes, groeiende internationale aandacht, interesse vanuit het onderwijs, etc) ...

Duurzame land- en bosbouw: In de vorige rapportering was er reeds sprake van de kansen in de duurzame bosbouw. Die zijn ondertussen nog steeds in volle ontwikkeling, maar ook merken we een wederopstanding in de duurzame landbouw. Bioboeren willen zich nog meer als duurzaam profileren en proberen de stap te zetten naar klimaatneutraal. Waarbij paardenkracht een groene motor kan zijn. Ook in de opkomende wijnbouw is er een enorme vraag naar het inzetten van trekpaarden. Voorbeeld: Cordeva in Vlaams-Brabant

Slowtravel (toerisme): Sinds de coronaperiode is er een golf van digitalisatie door onze maatschappij gegaan. Ten gevolge van die digitalisering en de bijkomstige constante bereikbaarheid, zijn mensen steeds vaker op zoek naar manieren om die constante rush te ontvluchten. Slow travel is aan een enorme opmars bezig. Hier liggen voor het trekpaard, met zijn rustige karakter, enorm vele kansen. Steeds vaker komt de vraag door externen om mee te helpen met de verzorging van (trek)paarden om zo tot rust te komen. Voorbeeld: Testcase trekpaardshuttle Gaasbeek.

Export herleeft na coronadip: Corona kwam op het ogenblik dat de export van paarden in de lift zat en heeft bijgevolg deze groei/vraag wat fnuikte. We merken dat de buitenlandse vraag na de coronaperiode nog steeds aanwezig is. Jaarlijks vertrekken er nog steeds tal van veulens, merries en hengsten naar het buitenland.

Hippotherapie: In 2023 waren er in Vlaams-Brabant 2 nieuwe instellingen die de piste onderzochten om trekpaarden te betrekken in hun aanbod.

Voorbeeld: De opendeurdagen Strijtem en Kampenhout

Provincie Vlaams-Brabant start met vaste functie trekpaardwerking:

De provincie Vlaams-Brabant zet zich al meerdere jaren in voor het trekpaard. De afgelopen jaren werden er al heel projecten opgestart, maar die steeds in tijd afgebakend waren. Vanaf 2024 zal er een blijvende "trekpaardcoördinator" zijn die zich inzet om activiteiten in te richten, promotie te voeren en innovatieve projecten op te starten.

Link: Provincie Vlaams-Brabant Jobs (cvw.io)

Zijn er in de rapporteringsperiode bedreigingen gegroeid voor het voortbestaan van uw erfgoed? (Denk hierbij bv aan nieuwe regelgeving, veranderende publieke opinie, etc)

Vervreemding maatschappij x trekpaard: Door onwetendheid worden door het publiek vaak normale situaties als negatief gezien. Denk bijvoorbeeld aan het halster met allerlei "vreemde" attributen. Er zijn al voorbeelden van gemeenten/organisaties die om de negatieve opmerkingen te voorkomen er voor kiezen om de traditionele dieren- en bij benadering trekpaardshows niet meer toe te voegen aan de traditionele jaarmarkten.

Voorbeeld: Transport dieren in vraag stellen, gevaar voor voortbestaan jaarmarkten.

Specifieke verboden in de paardensector worden uit context gespiegeld aan trekpaardactiviteit.

Voorbeeld: verbod kermispony's aangehaald wanneer kinderen op rug trekpaard mochten zitten.

Voorbeeld: verbod koetsentochten door steden bemoeilijkt toeristische initiatieven

Voorbeeld: geen paarden alleen in de weide.

Inteeltpercentage: De genetische basis wordt van jaar tot jaar kleiner. De fokkerij moet hier rekening mee houden om toekomstgericht een gezonde genenpoel te kunnen behouden.

Voorbeeld: In Vlaams-Brabant onderzoekt men de mogelijkheid om via een veulenpremie fokkers te motiveren om tijdens het fokken 'bewuster' te kiezen met oog op inteelt/bloedverspreiding.

Voorbeeld: VFBT heeft bij selectie hengsten aandacht voor interessante bloedlijnen d.m.v. bonuspunt. Er zijn reeds hengsten gekeurd vanwege dit punt.

Verdeeldheid binnen de sector. Keuringswereld vs. recreatie. Oude generatie fokkers vs. jeugdige nieuwkomers. Al worden hier de laatste tijd wel stappen in gezet. Zo hebben ondertussen alle provinciale stamboekbesturen ondertussen afvaardiging van de recreatiesector. Dit moet mee bruggen vormen om de verschillende werkgebieden toekomstgericht samen te brengen.

Voorbeeld: Totaalaanbod ledenmagazine VFBT.

Voorbeeld: Evolutie trekpaardraad "Samen voor voortbestaan van trekpaard in al zijn facetten!"

Verstrenging en digitalisering van wetgeving paardenhouderij:

Administratielast (en ook digitalisering voor oudere fokkers) brengen frustraties en moeilijkheden met zich mee. Onderstaande zaken blijven een punt van ergernis voor wie niet over geen pc beschikt of niet digitaalvaardig is.

Voorbeeld: digitale veulenregistratie (om in aanmerking te komen voor het goedkoper tarief voor registratie in de centrale databank, gaf bij de opstart in 2022 aanpassingsproblemen, maar is sedert 2023 ingeburgerd, niet operationeel tijdens veulenseizoen. (De verschillende stappen van de volledige procedure voor veuleninschrijving worden ieder jaar opgenomen in de ledenbladen VFBT + zijn terug te vinden op de site www.vfbt.be).

Voorbeeld: vanaf 2022 moet iedere paardenhouder bij Horse-id een inrichting aanmaken en de paarden moeten worden gekoppeld aan die inrichting. Vanaf 2023 kunnen er geen veulens meer doorstromen naar BCP wanneer de inrichting niet is aangemaakt en de paarden niet zijn gekoppeld aan de inrichting.

Voorbeeld: dekbewijzen Programma "Horsecards" voor de aanvraag van de dekbewijzen was voor VFBT pas beschikbaar na het dekseizoen

Waar zal u de komende twee jaar op inzetten om een levendige toekomst te verzekeren voor uw erfgoed? We vragen u om even vooruit te kijken en de acties op te noemen die voor u belangrijk zullen zijn in de komende rapporteringsperiode. Net zoals bij vraag 1 kiest u zelf wat voor u het meest relevant of prioritair zal zijn in de komende rapporteringsperiode. De erfgoedzorg waar u sterk op zal inzetten, kan u uitgebreider toelichten dan de acties die voor u minder belangrijk zullen zijn.

Ondernemerschap in trekpaardsector: Trekpaardfokkerij bevindt zich grotendeels in de hobbysector. De grote investeringen en onderhoudskosten maken dat jonge generaties moeilijk kunnen starten met het houden van trekpaarden. Door ondernemerschap in de sector te ondersteunen, proberen we mensen te inspireren om het trekpaard een bepaalde vorm van inkomen te genereren.

Waardoor het voor jonge liefhebbers mogelijk is om hun investering geleidelijk aan terug te verdienen.

Samenwerking met grotere verenigingen of organisaties:

Trekpaardsector kan op zoek gaan naar partnerschap met (natuur) organisaties omwille van wederzijds voordeel. (Duurzame bosbouw) Trekpaardeigenaars onderling kunnen ook betere samenwerking opstarten (coöperatieve) om zo groter en diverser aanbod te kunnen aanbieden.

Voorbeeld: Testdagen voor bosgroep Leuven

Voorbeeld: Materialen (Mallejan x Voerwagen) ter beschikking provincie Vlaams-Brabant

Sensibilisering:

Zoals de voorbije rapportages werd aangehaald werd, is de vervreemding van het ras t.o.v. de maatschappij een grote bedreiging. De trekpaardsector zal de komende periode blijvend moeten inzetten op sensibilisering. We zien namelijk vaak dat een beknopte uitleg de 'kritiek' of bedenkingen van het publiek positief kan bijsturen.

Voorbeeld: Banners voor evenementen waarmee gewezen wordt op de aandacht voor het welzijn van de dieren.

Voorbeeld: Haalbaarheid voor veiligheidscampagne omtrent paarden op de baan wordt bekeken.

Voorbeeld: Spreker op AV van VFBT om tips te geven hoe positief te reageren op "negatieve" opmerkingen.

Bloedverspreiding (en ander actueel onderzoek):

De afgelopen jaren was er enorm veel aandacht voor de benenproblematiek. Bloedverspreiding zal de komende jaren hopelijk met dezelfde ernst bekeken worden. De focus van de fokkerij moet liggen op duurzaamheid.

Trekpaardenraad

De trekpaardenraad evolueert steeds meer naar 'zelfredzaamheid'. De sturende en trekkende rol van de provincie Vlaams-Brabant en CAG wordt gradueel verminderd, al blijven beide wel lid en ondersteunen.

De trekpaardenraad blijft van groot belang om de verschillende werelden van de 'fokkerij' en de 'recreatie' in dialoog met elkaar te laten samenwerken en uitwisseling te stimuleren met het oog op het veilig stellen van de toekomst van de cultuur rond het Belgisch Trekpaard. De goede sfeer en open discussies vormen alvast een goede basis om op deze weg verder te gaan. Er wordt jaarlijks een nieuwe bijeenkomst gepland in het najaar. Vanuit VFBT worden nieuwe trekkers aangesproken. Piet Vanthemsche wil de voorzittersrol blijven opnemen.

Wordt uw erfgoedelement begeleid door een organisatie uit de erfgoedsector? (bv. bij de borgingsacties die u opzet, of bij de rapportage voor de Inventaris Vlaanderen...) Zo ja, welke organisatie is dat?

Goed contact tussen "KMBT", "trekpaardmuseum Vollezele" en "Zender"

Een goede samenwerking op vlak van de archiefwerking maakte dat er afgelopen jaar nog meer werd samengewerkt. "Schatten van de vlieg" ook in museum trekpaard, wandeling trekpaard digitaliseren in erfgoedapp.

CAG:

CAG begeleidt de erfgoedgemeenschap al sinds het begin van de Trekpaardenraad en het erfgoedzorgtraject richting de Inventaris Vlaanderen en engageert zich om dat in de toekomst zeker te blijven doen. CAG kan ondersteuning bieden bij opzetten van nieuwe borgingsacties en helpt bij de rapportage en bijeenkomsten van trekpaardenraad.

Rapportage

2020-2021

Rapportering

Wat is er in de rapporteringsperiode (dit betekent het voorbije kalenderjaar en het lopende jaar tot het moment van rapporteren) gedaan om een levendige toekomst te verzekeren voor uw erfgoed? Wat loopt goed en wat loopt minder goed? U hoeft niet over alle acties even uitgebreid te rapporteren. U kiest zelf wat voor u het meest relevant of prioritair is geweest in de rapporteringsperiode. De erfgoedzorg waar u sterker op heeft ingezet, kan u uitgebreider toelichten dan de acties die voor u minder belangrijk waren. Ook vragen wij u om telkens te duiden wat goed loopt en wat minder goed gaat.

- Documenteren

Er is ingezet op het maken van een videoreportage van Houtem Jaarmarkt. Op die manier kunnen we ons erfgoed bewaren en ook de info doorgeven aan latere generaties.

- Doorgeven

Corona heeft roet in het eten gegooid voor de jaarmarkt 2020, die niet is kunnen doorgaan. Niettemin hebben we de diverse groepen die betrokken zijn bij de jaarmarkt samengeroepen naar aanleiding van de rapportering die diende te gebeuren voor Unesco en is er een overleg georganiseerd. Vertegenwoordigers van diverse verenigingen, politieke partijen, leden van de marktcommissie jaarmarkt werden gevraagd wat voor hen belangrijk is en wat de essentie is van de jaarmarkt en zonder welke factoren de jaarmarkt niet zou kunnen bestaan. Het behoud van de jaarmarkt zoals hij er nu is, met paarden en runderen, kermis, landbouwvoertuigen, marktkraampjes, gelegenheidscafés, een thematent met een gastregio is een must. De traditie van de jaarmarkt doorgeven van generatie op generatie is essentieel. Daarom organiseren we dit jaar ook een kinderdorp, om de jaarmarkttraditie met de spreekwoordelijke paplepel mee te geven. De grootste bedreiging voor de jaarmarkt zijn dan ook de strenge regels van de overheid voor dierenmarkten. Als deze jaar na jaar strenger zouden worden, kan de jaarmarkt in zijn huidige vorm dan blijven bestaan?

Zijn er in de rapporteringsperiode kansen gegroeid voor het voortbestaan van uw erfgoed? (Denk hierbij bv aan trends, bewegingen of hypes, groeiende internationale aandacht, interesse vanuit het onderwijs, etc) ...

De interesse van de verenigingen die zich blijvend willen inzetten voor de jaarmarkt is een pluspunt. Iedereen wil dat de jaarmarkt, waar elkeen steevast naar uit kijkt, blijft bestaan en wil daaraan een bijdrage leveren.

Zijn er in de rapporteringsperiode bedreigingen gegroeid voor het voortbestaan van uw erfgoed? (Denk hierbij bv aan nieuwe regelgeving, veranderende publieke opinie, etc)

Er zijn geen specifieke wijzigingen momenteel maar strengere regelgeving voor dierenmarkten zou roet in het eten kunnen gooien. De administratieve last voor de handelaars wordt soms zo groot dat velen omwille hiervan afhaken.

Waar zal u de komende twee jaar op inzetten om een levendige toekomst te verzekeren voor uw erfgoed? We vragen u om even vooruit te kijken en de acties op te noemen die voor u belangrijk zullen zijn in de komende rapporteringsperiode. Net zoals bij vraag 1 kiest u zelf wat voor u het meest relevant of prioritair zal zijn in de komende rapporteringsperiode. De erfgoedzorg waar u sterk op zal inzetten, kan u uitgebreider toelichten dan de acties die voor u minder belangrijk zullen zijn.

Communicatie: het erfgoed in beeld brengen via allerlei communicatiemiddelen, waaronder social media, website van de gemeente, infokrant, zodat het niet verloren gaat en doorgegeven wordt van generatie op generatie.

Rapportage

2018-2019

Rapportering

Wat is er in de rapporteringsperiode (dit betekent het voorbije kalenderjaar en het lopende jaar tot het moment van rapporteren) gedaan om een levendige toekomst te verzekeren voor uw erfgoed? Wat loopt goed en wat loopt minder goed? U hoeft niet over alle acties even uitgebreid te rapporteren. U kiest zelf wat voor u het meest relevant of prioritair is geweest in de rapporteringsperiode. De erfgoedzorg waar u sterker op heeft ingezet, kan u uitgebreider toelichten dan de acties die voor u minder belangrijk waren. Ook vragen wij u om telkens te duiden wat goed loopt en wat minder goed gaat.

- Communicatie

Via de infokrant, sociale media en redactie van de jaarmarktkrant (65.000 brievenbussen, onze gemeente en aangrenzende gemeenten) proberen we de jaarmarkt en zijn rijke traditie keer op keer uiteen te zetten en in beeld te brengen. Naar aanleiding van de dag van de landbouw is er ook voor geopteerd om bij Inex (deelgemeente Bavegem) een stand ter promotie van de jaarmarkt op te zetten in samenwerking met Heemkunde Houtem om de geschiedenis van de jaarmarkt in beeld te brengen.

Zijn er in de rapporteringsperiode kansen gegroeid voor het voortbestaan van uw erfgoed? (Denk hierbij bv aan trends, bewegingen of hypes, groeiende internationale aandacht, interesse vanuit het onderwijs, etc) ...

Er is interesse van andere dierenmarkten in hoe wij dit aanpakken, zodat zij hieruit ook kunnen leren voor hun organisatie.

Zijn er in de rapporteringsperiode bedreigingen gegroeid voor het voortbestaan van uw erfgoed? (Denk hierbij bv aan nieuwe regelgeving, veranderende publieke opinie, etc)

De steeds strenger wordende regelgeving voor dierenwelzijn schept bij de dierenhandelaars wel wat wantrouwen over wat nog zal mogen in de toekomst. Ook steeds radicaler wordende organisaties zoals Gaia zijn geen zegen voor de dierenmarkt.

Waar zal u de komende twee jaar op inzetten om een levendige toekomst te verzekeren voor uw erfgoed? We vragen u om even vooruit te kijken en de acties op te noemen die voor u belangrijk zullen zijn in de komende rapporteringsperiode. Net zoals bij vraag 1 kiest u zelf wat voor u het meest relevant of prioritair zal zijn in de komende rapporteringsperiode. De erfgoedzorg waar u sterk op zal inzetten, kan u uitgebreider toelichten dan de acties die voor u minder belangrijk zullen zijn.

De oprichting van een beschermcomité voor Houtem Jaarmarkt.

Rapportage 2017

Houtem Jaarmarkt – Borgingsmaatregelen

1/ Identificatie en documentatie

E-expo Houtem Jaarmarkt

Fiche: 000485

BESCHRIJVING

In aanloop naar Houtem Jaarmarkt editie 2013, ging erfgoedcel Viersprong aan de slag om verhalen over en foto's van de jaarmarkt te verzamelen. Er is immers reeds uitvoerig historisch onderzoek gevoerd naar de traditie van de jaarmarkt, maar de persoonlijke ervaringen, herinneringen en foto's van vroeger waren nog niet gedocumenteerd.

De volgende acties werden door de erfgoedcel ondernomen:

Op 17 oktober 2013 werd een scansessie georganiseerd in de bib van Sint-Lievens-Houtem waar gericht op zoek werd gegaan naar materiaal over de jaarmarkt. Foto's van Jan De Pauw en Christiane De Landsheer zijn toen aan het licht gekomen.

Op de erfgoedbank werd alle materiaal rond Houtem Jaarmarkt bijeengevoegd in een thematische e-expo rond Houtem Jaarmarkt, deze werd gelanceerd op de vooravond van Houtem Jaarmarkt.

Tijdens Houtem Jaarmarkt verzamelde de erfgoedcel verhalen over de Jaarmarkt van vroeger, die worden ontsloten via de erfgoedbank en de blog van Houtem Jaarmarkt.

Deze actie mag een eerste goed zichtbare actie zijn in een blijvend proces van documenteren van de ervaringen van de doorsnee bezoeker, zodat het verhaal van de beleving van Houtem Jaarmarkt vroeger en nu concreter en tastbaarder wordt.

Erfgoedzuil Houtem Jaarmarkt

BESCHRIJVING

Erfgoedcel Viersprong en Heemkunde Houtem proberen elk jaar om het erfgoedaspect van Houtem Jaarmarkt op een originele manier in de kijker te zetten. In 2017 pakten zij uit met een echte erfgoedzuil. Op elke zijde van de zuil kon je meer lezen over het ontstaan van de jaarmarkt, het unieke van de beestenmarkt, de evolutie van plezier en leute op de jaarmarkt en nog een hele hoop interessante weetjes (zoals de paardenkeuring, de gelegenhedscafés, de handenklap, Jan De Lichte, de Livinuslepel, de gastregio en WO I). De zuil werd geplaatst in de overdekte thematent op het Marktpllein. Een plaats waar veel en gevarieerd publiek langsluip.

In de zuil werd een ideeënbus ingewerkt, waar mensen ideeën of suggesties rond het erfgoed van de jaarmarkt konden deponeren.

Bovendien werden de teksten en foto's van de erfgoedzuil herwerkt tot een folder. Deze werd gretig meegenomen. De jaarmarkt leende zich niet altijd tot het rustig lezen van de teksten. Dankzij de folder konden mensen de foto's bekijken en de bijhorende teksten thuis rustig lezen.

Zowel de erfgoedzuil als de folder zullen in de loop van 2018 nogmaals tentoongesteld worden in de bibliotheek van Sint-Lievens-Houtem en eventueel ook nog op een activiteit van Heemkunde Houtem.

Periode: 11 november 2017; 12 november 2017

Bijlage: 171027folder_jaarmarkt

Website: <http://erfgoedcelviersprong.be/houtem-jaarmarkt/>

3 / Communicatie en sensibilisering

Communicatieacties Houtem Jaarmarkt

Fiche: 000763

BESCHRIJVING

2017

- **Houtem Jaarmarkt op Facebook**

Naast de vele positieve initiatieven die particulieren nemen om de jaarmarkt op Facebook te zetten, bouwt de gemeente verder aan haar facebookpagina, deze heet nu www.facebook.com/Houtemjaarmarktofficieel. Tijdens het jaar, maar vooral in aanloop naar de jaarmarkt en ook tijdens de jaarmarkt en erna, wordt een verslag gegeven van hoe de organisatie toeleeft naar het feest, van hoe het verder verloopt en hoe het opruimen nadien gebeurt. Dit kan op veel sympathie rekenen. Het valt op dat berichten op de Facebookpagina van Houtem Jaarmarkt veel gedeeld worden. Op het moment van verslaggeving 2.670 'vind-ik-leuks'. De likes verhogen dus elk jaar gestaag. Een positieve trend die deze facebook pagina zeer levendig houdt, zeker in de aanloop naar de jaarmarkt.

- **Folder.** De tekst en foto's die op de erfgoedzuil getoond worden, vonden ook hun weg naar een folder. In deze folder kan men meer lezen over het ontstaan van de jaarmarkt, de unieke beestenmarkt, de evolutie van plezier en leute en tal van weetjes zoals de paardenkeuring, de handenklap en de Livinuslepel. De folder werd uitgedeeld tijdens de jaarmarkt, maar zal ook tijdens andere erfgoedactiviteiten verdeeld worden. Er hadden veel mensen interesse.

2016

- **Rondleiding achter de schermen.** Net als de vorige jaren hebben we in 2016 een rondleiding achter de schermen georganiseerd.

- **Houtem Jaarmarkt op Facebook**

Naast de vele positieve initiatieven die particulieren nemen om de jaarmarkt op Facebook te zetten, bouwt de gemeente verder aan haar facebookpagina, deze heet nu www.facebook.com/Houtemjaarmarktofficieel. Tijdens het jaar, maar vooral in aanloop naar de jaarmarkt en ook tijdens de jaarmarkt en erna, wordt een verslag gegeven van hoe de organisatie toeleeft naar het feest, van hoe het verder verloopt en hoe het opruimen nadien gebeurt. Dit kan op veel sympathie rekenen. Het valt op dat berichten op de Facebookpagina van Houtem Jaarmarkt veel gedeeld worden. Op het moment van verslaggeving 2.610 'vind-ik-leuks'.

2015

- **Rondleiding achter de schermen.**

Net als de vorige jaren hebben we in 2015 een rondleiding achter de schermen georganiseerd. XXX personen hebben aan deze activiteit deelgenomen. De reacties waren zeer positief.

- **Houtem Jaarmarkt op Facebook**

Naast de vele positieve initiatieven die particulieren nemen om de jaarmarkt op Facebook te zetten, bouwt de gemeente verder aan haar facebookpagina, deze heet nu www.facebook.com/Houtemjaarmarktofficieel. Tijdens het jaar, maar vooral in aanloop naar de jaarmarkt en ook tijdens de jaarmarkt en erna, wordt een verslag gegeven van hoe de

organisatie toeleeft naar het feest, van hoe het verder verloopt en hoe het opruimen nadien gebeurt. Dit kan op veel sympathie rekenen. Het valt op dat berichten op de Facebookpagina van Houtem Jaarmarkt veel gedeeld worden. Op het moment van verslaggeving 2.492 'vind-ik-leuks'.

- **Postkaarten**
Ter gelegenheid van Houtem Jaarmarkt stelde Heemkunde Houtem een bijzondere collectie postkaarten tentoon van oude dorpsgezichten van Sint-Lievens-Houtem en historische beelden van de jaarmarkt. Erfgoedcel Viersprong gaf deze originele postkaarten opnieuw uit. Wie vanop de jaarmarkt een postkaart wilde versturen naar familie of vrienden, kon dat. De tentoonstelling was te bezichtigen op woensdag 11 en donderdag 12 november 2015.

2014

Fotowedstrijd #houtemjaarmarkt

Er werd dit jaar tijdens de jaarmarktdagen een fotowedstrijd op touw gezet die verliep via sociale media. Tussen 3 en 14 november werd het publiek uitgenodigd om foto's op te laden met een # ervoor, met de verwijzing naar Houtem Jaarmarkt. Alle foto's werden gecentraliseerd via o.a. het tagboard Houtem Jaarmarkt (<https://tagboard.com/houtemjaarmarkt/search>). De opdracht was niet: maak een technisch perfecte foto, maar: zoek een beeld met X-factor. Tijdens de jaarmarktdagen hebben we de foto's van de site geplukt en op de beeldschermen op het marktplein laten zien. Op deze manier wilden we de bezoekers en feestvierders de kans geven om hun ervaringen op een heel directe manier te delen met de gemeenschap. De foto's worden digitaal bewaard in het jaarmarktarchief.

Jaarmarktradio

In samenwerking met een lokaal radiostation uit Zottegem, hebben we op het terrein de Jaarmarktradio georganiseerd. De dag voor het evenement heeft de radiostudio haar introk genomen in het gemeentehuis. De studio was zichtbaar langs de straatkant. De muziek werd af en toe door de geluidsinstallatie van de jaarmarktzone gestuurd; daarnaast was het programma te beuisteren via de radio én via internet. Het programma was voor de volgende dagen volledig afgestemd op de jaarmarkt. Kwamen aan het woord in de studio: een veehandelaar, een paardenhandelaar, een kermisuitbater, de heemkundige kring, de schepen, de burgemeester, Herman De Croo als lid van het beschermcomité, de jaarmarktcoördinator, de afgevaardigde van de gastregio Pistoia, iemand van de EHBO-post van het Rode Kruis, de veiligheidsdiensten, bezoekers op het terrein. Plaatselijke ondernemers kregen de kans om een radiospot te laten maken en konden daarvoor op een subsidie rekenen van het gemeentebestuur. Op deze manier bood de gemeente de kans aan de zelfstandigen om eens een andere vorm van reclame te proeven. De radio-uitzending was dus in de geest van de jaarmarkt: een cultureel gegeven en ook een economische tool. De ervaringen waren zeer positief, we bekijken of we dit volgend jaar niet kunnen herhalen.

Rondleiding achter de schermen

Net als vorig jaar hebben we in 2014 een rondleiding achter de schermen georganiseerd. 35 personen hebben aan deze activiteit deelgenomen. De reacties waren zeer positief.

Houtem Jaarmarkt op Facebook

Naast de vele positieve initiatieven die particulieren nemen op de jaarmarkt op Facebook te zetten, bouwt de gemeente verder aan haar facebookpagina, deze heet nu www.facebook.com/Houtemjaarmarktofficieel. Tijdens het jaar, maar vooral in aanloop naar de jaarmarkt, en ook tijdens de jaarmarkt en erna, wordt een verslag gegeven van hoe de organisatie toeleeft naar het feest, van hoe het verder verloopt, en hoe het opruimen nadien gebeurt. Dit kan op veel sympathie rekenen. Vaak wordt gereageerd dat men zo blij is het te kunnen mee volgen, omdat men meeleeft, of omdat men er zelf niet bij kan zijn. We hebben vastgesteld dat we tijdens deze jaarmarktperiode spontaan 500 nieuwe likes hebben gekregen. Zo staat de teller ondertussen op

2250 facebookfans.

2013

- **Hedendaagse communicatietools voor Houtem Jaarmarkt:** [klik hier](#).
- **Houtem Jaarmarkt op locatie - Warandepark:** [klik hier](#).
- **Rondleiding achter de schermen van Houtem Jaarmarkt:** [klik hier](#).

2012-2013: Zoek een slogan voor de jaarmarkt! [Klik hier](#)

Vanaf 2010: Tentoonstelling oude koeienrassen op Houtem Jaarmarkt

Sinds 2010 wordt op Houtem Jaarmarkt een tentoonstelling georganiseerd van "oude" of "vergeten" koeienrassen. Daarmee verwijst de organisatie van de jaarmarkt naar koeienrassen die vandaag de dag niet vaak meer gekweekt worden, omdat hun opbrengst niet zo groot is als andere rassen waarnaar in de professionele veeteeltwereld vaak de voorkeur uit gaat. De tentoonstelling wordt georganiseerd i.s.m. het CRV (Centrum voor RunderVeeteelt) en is een hele onderneming: net als alle andere runderen die naar de jaarmarkt worden gebracht, moeten deze bijzondere "modelkoeien" alle nodige behandelingen krijgen die verplicht zijn voor deelname aan het evenement (controle dierenarts voor vertrek en bij aankomst, IBR-statuuat gedocumenteerd, verzorging ter plekke, de eigenaar blijft bij het dier slapen in de nacht van 11 op 12 november).

De koeienrassen die hier worden getoond zijn een herinnering aan de runderen die vroeger te koop werden aangeboden op jaarmarkten zoals die van Sint-Lievens-Houtem. Via subsidies voor het kweken van deze rassen worden ze vandaag nog in stand gehouden. Het CRV zorgt voor informatie en documentatie en heeft op Houtem Jaarmarkt dus een goede context gevonden voor het bekend maken van deze aanpak bij het grotere publiek. Lees meer over wat het CRV doet op deze site: <https://www.crv4all.be>.

Hedendaagse communicatietools voor Houtem Jaarmarkt

Fiche: 000436

BESCHRIJVING

Tijdens Houtem Jaarmarkt 2013 werd een nieuw kleedje voor de jaarmarkt gelanceerd. Er werd een nieuw logo onthuld, een nieuwe huisstijl voor de communicatie ging in voege. Er werd een facebookpagina opgericht en een blog. Deze laatste werkt als mini-website waar praktische informatie wordt gecombineerd met persoonlijke getuigenissen. De facebookpagina werd gelanceerd in het voorjaar; de blog ging online op 10 november 2013.

Voor het ontwikkelen van deze nieuwe look ging de organisatie een jaar op voorhand aan de slag. Er werd een brede oproep gelanceerd om voorstellen in te dienen voor een slogan voor de jaarmarkt. Al deze informatie werd verzameld en hieruit werd het onderschrift "Beestig erfgoed!" gedistilleerd. Deze slogan, samen met de interpretatie dat de jaarmarkt in de kern dus draait om erfgoed en dieren, werd in de handen gelegd van een professioneel ontwerpbureau. Hieruit volgde een logo dat sterk staat in zijn eenvoud: een stevige letter H met koeienstaart, omcirkeld door naam en slogan, als vertaling voor een keurmerk of label, zoals Houtem Jaarmarkt dat wil zijn.

Effectiviteit

Tijdens Houtem Jaarmarkt 2013 werd een nieuw kleedje voor de jaarmarkt gelanceerd. Er werd een nieuw logo onthuld, een nieuwe huisstijl voor de communicatie ging in voege. Er werd een facebookpagina opgericht en een blog. Deze laatste werkt als mini-website waar praktische informatie wordt gecombineerd met persoonlijke getuigenissen. De facebookpagina werd gelanceerd in het voorjaar; de blog ging online op 10 november 2013.

Voor het ontwikkelen van deze nieuwe look ging de organisatie een jaar op voorhand aan de slag. Er werd een brede oproep gelanceerd om voorstellen in te dienen voor een slogan voor de jaarmarkt. Al deze informatie werd verzameld en hieruit werd het onderschrift "Beestig erfgoed!" gedistilleerd.

Deze slogan, samen met de interpretatie dat de jaarmarkt in de kern dus draait om erfgoed en dieren, werd in de handen gelegd van een professioneel ontwerp bureau. Hieruit volgde een logo dat sterk staat in zijn eenvoud: een stevige letter H met koeienstaart, omcirkeld door naam en slogan, als vertaling voor een keurmerk of label, zoals Houtem Jaarmarkt dat wil zijn.

Vertaald naar de erfgoedsector zouden we kunnen stellen dat Houtem Jaarmarkt niet alleen een feest wil blijven zijn, maar ook wil evolueren naar een platform. Dit zowel wat betreft haar kernaspecten in de landbouwsfeer maar ook wat betreft haar erfgoedwerking, vooral dan m.b.t. andere, gelijkaardige evenementen. In het voorbije jaar was het daarom niet verwonderlijk dat de organisatie achter Houtem Jaarmarkt gecontacteerd werd door o.m. de organisatoren van de Zuidlaardermarkt in Groningen (een gelijkaardige traditie) en door vele buitenlandse geïnteresseerden, zoals een Finse fotograaf die boeren zocht die wilden meewerken aan zijn artistieke fotoreportage van Belgische witblauw runderen. Houtem Jaarmarkt hoopt deze rol in de toekomst meer en meer waar te maken, om misschien niet enkel een element op de lijst te zijn maar te kunnen evolueren in de richting van een goede voorbeeldpraktijk.

Periode: 2013

Houtem Jaarmarkt op locatie: Warandepark

Fiche: 000489

BESCHRIJVING

Ter gelegenheid van de nationale feestdag trekt Houtem Jaarmarkt sinds 2011 naar Brussel, om een nieuw publiek aan te spreken. De organisatie van de jaarmarkt doet dit op uitnodiging van het SIBP, de vereniging ter promotie van de stad Brussel. De promotiestand bestaat uit een tentoonstelling van oude koeienrassen, een demonstratie met Haflingerpaarden, standen met streekproducten uit Sint-Lievens-Houtem en de regio Vlaamse Ardennen, aangevuld met muziek en animatie. Ongeveer 120 vrijwilligers werken aan deze activiteit mee - zij vormen een feestcomité voor Houtem Jaarmarkt. In 2013 bracht dit een unieke belevenis met zich mee: ter gelegenheid van de kroning van Koning Filip, mocht het gemeentebestuur van Sint-Lievens-Houtem, Houtem Jaarmarkt vertegenwoordigend, als eerste Belgische gemeente het nieuwe koningspaar persoonlijk feliciteren. Er werden streekproducten overhandigd en een kist met het allerfijnste Vlierzeelse witloof.

Rondleiding achter de schermen van Houtem Jaarmarkt

Fiche: 000449

BESCHRIJVING

Om te kunnen tonen wat er allemaal moet geregeld worden om Houtem Jaarmarkt vandaag te organiseren, werd in 2013 voor het eerst een rondleiding achter de schermen georganiseerd. De bedoeling was om grotere betrokkenheid te creëren door uit te leggen wat de traditie van de jaarmarkt is, en waarom deze vandaag door het Gemeentebestuur van Sint-Lievens-Houtem nog steeds georganiseerd wordt ondanks de bijzonder grote logistieke en financiële inspanningen die hiervoor nodig zijn.

De inhoud van de rondleiding werd uitgewerkt door de gemeentelijke archivaris in samenwerking met de coördinator van de jaarmarkt, en een inwoner van Sint-Lievens-Houtem die bijzonder veel kennis heeft van de traditie en de praktijk. Er waren 30 aanwezigen en meer deelnemers waren niet mogelijk wegens praktische redenen. De rondleiding was in haar eerste editie dus volzet. De intentie is er om in de toekomst nog meer rondleidingen te organiseren en hiervoor beetje bij beetje gidsen te trainen zodat zij inhoudelijk sterk kunnen vertellen over de traditie enerzijds en over de praktijk van de organisatie anderzijds.

Periode: 11 november 2013 ; 11 november 2015

Zoek een slogan voor de jaarmarkt!

Fiche: 000148

BESCHRIJVING

Met het oog op het ontwikkelen van een meer hedendaagse vorm van promotie voor Houtem Jaarmarkt, de ontwikkeling van een logo en huisstijl, werd tijdens de jaarmarkt van 2012 een campagne opgestart om inwoners van de gemeente en bezoekers van de jaarmarkt een voorstel te laten doen voor een onderschrift, een slogan of slagzin.

Wie een voorstel wilde doen, kon kiezen uit een aantal mogelijkheden of kon een eigen idee indienen. De campagne werd opgestart in aanloop naar de jaarmarkt, om dan op de jaarmarkt aanwezig te zijn via 2 fysieke ideeënbusen met flyers, en een online invulformulier dat gepromoot werd via de infokanalen van het gemeentebestuur. De enquête kon wel of niet anoniem worden ingevuld.

De bedoeling was om burgerbetrokkenheid te stimuleren, maar ook om voeling te krijgen met hoe de gemeenschap het ziet. Welke aspecten wil ze benadrukken? Na de jaarmarkt werd de campagne verder gevoerd in de gemeente, zowel online als fysiek, door de ideeënbus op verschillende openbare locaties te plaatsen (afronding medio 2013).

Na de jaarmarkt van 2012 werden de eerste inzendingen reeds verzameld en geëvalueerd. De meeste voorstellen werden niet anoniem ingediend, dit leverde boeiende informatie op over de herkomst van de bezoekers. Hoewel de meeste kwamen van bezoekers uit Sint-Lievens-Houtem zelf of naburige gemeenten, zaten er ook inzendingen van bezoekers van verder, zelfs van andere provincies (vb. Tervuren, Veurne).

Op de flyer werden een aantal voorstellen voor slogans gezet, daarnaast een sensibiliserende tekst. Wil je zelf meedoen en je stem laten horen? Klik [hier](#) voor meer info.

Periode: 2012-2013

4/ Overdracht

Houtem Jaarmarkt: historische stoet

Fiche: 000764

Beschrijving:

In 2016 werd op 10 november de historische stoet gehouden, deze keer als opening van Houtem Jaarmarkt.

In 2015 werd voor het eerst op Houtem Jaarmarkt een historische stoet geïntroduceerd rond de figuur van de heilige Livinus. De stoet werd gevormd door het Keizer Karelgenootschap, de Gentse Gezellen en de Houtemse bevolking in historische klederdracht. In de stoet wandelde de heilige Livinus op kop. Deze droeg, zoals beschreven in de legende, zijn hoofd onder de arm. Het echte hoofd van de acteur bleef verborgen tot op een bepaald moment, wanneer onthuld wie Livinus speelde. Ook in de komende jaren zal deze stoet worden georganiseerd. Livinus mogen spelen wordt een bijzondere positie die elk jaar in het geheim aan iemand zal toegekend worden. Op het einde van de stoet wordt de identiteit van Livinus onthuld.

Beschermcomité Houtem Jaarmarkt

Fiche: 000488

BESCHRIJVING

In 2013 werd een beschermcomité opgericht. Het comité verenigt peters en meters die de

kernaspecten van de traditie vertegenwoordigen en een netwerk vormen van partners en aanspreekpunten. De komende jaren zullen ideeën over de bescherming aan het comité voorgelegd worden en zal samen met hen op pad gegaan worden voor het uitwerken van concrete strategieën. De peters en meters kunnen de organisatie achter Houtem Jaarmarkt inspireren: zij beschikken over nuttige kennis om daarin bij te staan.

De bedoeling van dit comité is om mensen te verenigen vanuit landbouw én cultuur, de geschiedenis te koppelen aan het actief werken aan de toekomst, de traditie mee te nemen naar morgen.

Effectiviteit

In 2013 werd een beschermcomité opgericht. Het comité verenigt peters en meters die de kernaspecten van de traditie vertegenwoordigen en een netwerk vormen van partners en aanspreekpunten. De komende jaren zullen ideeën over de bescherming aan het comité voorgelegd worden en zal samen met hen op pad gegaan worden voor het uitwerken van concrete strategieën. De peters en meters kunnen de organisatie achter Houtem Jaarmarkt inspireren: zij beschikken over nuttige kennis om daarin bij te staan.

De bedoeling van dit comité is om mensen te verenigen vanuit landbouw én cultuur, de geschiedenis te koppelen aan het actief werken aan de toekomst, de traditie mee te nemen naar morgen. De uitnodiging aan de peters en meters werd beschreven als volgt: de organisatie wil aan de slag met de jaarmarkt, niet alleen door ze te blijven organiseren, maar door meer dan vroeger een platform te worden om handelaars en ondernemers bijeen te brengen. De intentie is om een forum creëren waar veranderingen in de betrokken sectoren signaleerd, besproken en bediscussieerd kunnen worden. De bedoeling is verder om zelf actief te gaan nadenken over: waar moet het heen met zo'n jaarmarkt? Kan Houtem Jaarmarkt een rol spelen in algemene tendensen op gebied van landbouweconomie? Ambulante economie? Culturele tradities? Omdat op Houtem Jaarmarkt cultuur en economie mekaar een hand geven, willen wij mensen bijeenbrengen uit verscheidene hoeken. Daarin passen de Boerenbond, ook ABS, het CAG, maar ook het departement Landbouw, de plaatselijke erfgoedcel, de provinciegouverneur, daarnaast vertegenwoordigers van de verschillende betrokken partijen (veehandelaars, paardenhandelaars...) en uiteraard alle schepenen die ooit schepen waren van onze jaarmarkt. Het comité is geen vast gegeven: er kunnen in de komende jaren nog nieuwe peters en meters aan worden toegevoegd.

De volgende leden werden in 2013 in het comité opgenomen (uitbreiding in de komende jaren is mogelijk):

De heer Herman De Croo, minister van Staat, gewezen Kamervoorzitter, volksvertegenwoordiger, ereburgemeester van Brakel

De heer Jan Briers, provinciegouverneur Oost-Vlaanderen

De heer Alexander Vercamer, Eerste gedeputeerde van de provincie Oost-Vlaanderen

De heer Björn Rzoska, Vlaams volksvertegenwoordiger

De heer Jules Van Liefferinge, secretaris-generaal departement Landbouw en Visserij

De heer Johan Sanders, Boerenbond

De heer Guy Depraetere, ABS

Mevrouw Chantal Gheysen, Economische Raad voor Oost-Vlaanderen

Mevrouw Chantal Bischof, Centrum Agrarische Geschiedenis

Mevrouw Laure Messiaen, Landelijk Expertisecentrum voor de Cultuur van Alledag

De heer Bertrand Vrijens, voorzitter Raad van Bestuur Erfgoedcel Viersprong

De heer René Delvaeye, vertegenwoordiger vzw Vlaams Haflingerstamboek

De heer Patric Buggenhout, vertegenwoordiger Belgisch Warmbloedpaard

De heer Peter Van Melckebeke, vertegenwoordiger Belgisch Trekpaard

De heer Piet Lagaert, vertegenwoordiger Irish Cob

Mevrouw Anita Aerts, vertegenwoordiger Welsh

Mevrouw Helsen Mariette Vertegenwoordiger Shetland

De heer Marc Van den Bossche, vertegenwoordiger Centrum voor Runderveeteelt

De heer Lieven Latoir, burgemeester van Sint-Lievens-Houtem
De heer Hubert Verhoeyen, ereschepen Houtem Jaarmarkt
De heer Bernard Van Pamel, oud-schepen Houtem Jaarmarkt
Mevrouw Sofie Boeykens, schepen Houtem Jaarmarkt
Mevrouw Nele Buys, coördinator Houtem Jaarmarkt

De Markt van Mij

Fiche: 000037

BESCHRIJVING

Een blogproject waarbij leerlingen uit lokale basisscholen zich een schooljaar lang engageerden om zich te verdiepen in het erfgoed van de jaarmarkt. De kinderen hebben gegraven in digitale en analoge archieven, namen interviews af, namen foto's of maakten filmpjes, en postten hun resultaten op het internet.

Begin 2013 werd de site offline gehaald omdat het project begrensd was in de tijd, maar alle materialen werden bewaard door de gemeente Sint-Lievens-Houtem.

Periode: 1 september 2011 tot 31 december 2012

Verankering Houtem Jaarmarkt in de gemeentelijke BBC (beleids- en beheerscyclus)

Fiche: 000490

BESCHRIJVING

In 2013 bereidden alle gemeentes zich voor op de meerjarige beleidsplanning voor de periode 2014-2019 via het uitwerken van een strategisch plan, de zogenaamde BBC of beleids- en beheerscyclus. Bij de invoering van de beleids- en beheerscyclus (BBC) moest de Vlaamse overheid twee extremen verzoenen: ener- zijds de behoefte van een bestuur aan een eigen indeling van de beleidsrapporten (meerjarenplan, budget, jaarrekening) in een structuur die zo nauw mogelijk aansluit bij de eigenheid van de gemeente zelf (en bijvoorbeeld gebaseerd is op het organogram) en anderzijds de vraag van Vlaanderen om beleidsmatige statistische informatie te kunnen verzamelen, verwerken en verspreiden.

Eind jaren '80 kreeg Houtem Jaarmarkt een versterkende impuls onder het toenmalige bestuur van de gemeente Sint-Lievens-Houtem; in de daaropvolgende decennia werd het gemeentebestuur de belangrijkste organisator. Dit was noodzakelijk voor het verdere bestaan, mede door de invloed van steeds strenger en complexer wordende wetgeving op gebied van gebruik van openbare ruimte, welzijn van mens en dier. Het bestuur incorporeerde het feest als jaarlijks terugkerend evenement, en bleef erop inzetten om het feest mogelijk te maken voor het plezier van de gemeenschap en ter ondersteuning van de plaatselijke economie.

Via het beschrijven van de intentie om borgingsmaatregelen toe te passen in de nieuwe structuur van beleids- en beheerscyclus expliciteert het gemeentebestuur haar blijvende ondersteuning aan de complexe organisatie die vandaag de dag noodzakelijk is voor het louter voortbestaan van dit erfgoedelement.

Rapportage 2016

Houtem Jaarmarkt – Borgingsmaatregelen

1/ Identificatie en documentatie

E-expo Houtem Jaarmarkt

Fiche: 000485

BESCHRIJVING

In aanloop naar Houtem Jaarmarkt editie 2013, ging erfgoedcel Viersprong aan de slag om verhalen over en foto's van de jaarmarkt te verzamelen. Er is immers reeds uitvoerig historisch onderzoek gevoerd naar de traditie van de jaarmarkt, maar de persoonlijke ervaringen, herinneringen en foto's van vroeger waren nog niet gedocumenteerd.

De volgende acties werden door de erfgoedcel ondernomen:

Op 17 oktober 2013 werd een scansessie georganiseerd in de bib van Sint-Lievens-Houtem waar gericht op zoek werd gegaan naar materiaal over de jaarmarkt. Foto's van Jan De Pauw en Christiane De Landsheer zijn toen aan het licht gekomen.

Op de erfgoedbank werd alle materiaal rond Houtem Jaarmarkt bijengevoegd in een thematische e-expo rond Houtem Jaarmarkt, deze werd gelanceerd op de vooravond van Houtem Jaarmarkt.

Tijdens Houtem Jaarmarkt verzamelde de erfgoedcel verhalen over de Jaarmarkt van vroeger, die worden ontsloten via de erfgoedbank en de blog van Houtem Jaarmarkt.

Deze actie mag een eerste goed zichtbare actie zijn in een blijvend proces van documenteren van de ervaringen van de doorsnee bezoeker, zodat het verhaal van de beleving van Houtem Jaarmarkt vroeger en nu concreter en tastbaarder wordt.

3 / Communicatie en sensibilisering

Communicatieacties Houtem Jaarmarkt

Fiche: 000763

BESCHRIJVING

2015

- Rondleiding achter de schermen.
Net als de vorige jaren hebben we in 2015 een rondleiding achter de schermen georganiseerd. XXX personen hebben aan deze activiteit deelgenomen. De reacties waren zeer positief.
- Houtem Jaarmarkt op Facebook
Naast de vele positieve initiatieven die particulieren nemen om de jaarmarkt op Facebook te zetten, bouwt de gemeente verder aan haar facebookpagina, deze heet nu www.facebook.com/Houtemjaarmarktofficieel. Tijdens het jaar, maar vooral in aanloop naar de jaarmarkt en ook tijdens de jaarmarkt en erna, wordt een verslag gegeven van hoe de organisatie toeleeft naar het feest, van hoe het verder verloopt en hoe het opruimen nadien gebeurt. Dit kan op veel sympathie rekenen. Het valt op dat berichten op de Facebookpagina van Houtem Jaarmarkt veel gedeeld worden. Op het moment van verslaggeving 2.492

'vind-ik-leuks'.

- **Postkaarten**

Ter gelegenheid van Houtem Jaarmarkt stelde Heemkunde Houtem een bijzondere collectie postkaarten tentoon van oude dorpsgezichten van Sint-Lievens-Houtem en historische beelden van de jaarmarkt. Erfgoedcel Viersprong gaf deze originele postkaarten opnieuw uit. Wie vanop de jaarmarkt een postkaart wilde versturen naar familie of vrienden, kon dat. De tentoonstelling was te bezichtigen op woensdag 11 en donderdag 12 november 2015.

2014

Fotowedstrijd #houtemjaarmarkt

Er werd dit jaar tijdens de jaarmarktdagen een fotowedstrijd op touw gezet die verliep via sociale media. Tussen 3 en 14 november werd het publiek uitgenodigd om foto's op te laden met een # ervoor, met de verwijzing naar Houtem Jaarmarkt. Alle foto's werden gecentraliseerd via o.a. het tagboard Houtem Jaarmarkt (<https://tagboard.com/houtemjaarmarkt/search>). De opdracht was niet: maak een technisch perfecte foto, maar: zoek een beeld met X-factor. Tijdens de jaarmarktdagen hebben we de foto's van de site geplukt en op de beeldschermen op het marktplein laten zien. Op deze manier wilden we de bezoekers en feestvierders de kans geven om hun ervaringen op een heel directe manier te delen met de gemeenschap. De foto's worden digitaal bewaard in het jaarmarktarchief.

Jaarmarktradio

In samenwerking met een lokaal radiostation uit Zottegem, hebben we op het terrein de Jaarmarktradio georganiseerd. De dag voor het evenement heeft de radiostudio haar introk genomen in het gemeentehuis. De studio was zichtbaar langs de straatkant. De muziek werd af en toe door de geluidsinstallatie van de jaarmarktzone gestuurd; daarnaast was het programma te beuisteren via de radio én via internet. Het programma was voor de volgende dagen volledig afgestemd op de jaarmarkt. Kwamen aan het woord in de studio: een veehandelaar, een paardenhandelaar, een kermisuitbater, de heemkundige kring, de schepen, de burgemeester, Herman De Croo als lid van het beschermcomité, de jaarmarktcoördinator, de afgevaardigde van de gastregio Pistoia, iemand van de EHBO-post van het Rode Kruis, de veiligheidsdiensten, bezoekers op het terrein. Plaatselijke ondernemers kregen de kans om een radiospot te laten maken en konden daarvoor op een subsidie rekenen van het gemeentebestuur. Op deze manier bood de gemeente de kans aan de zelfstandigen om eens een andere vorm van reclame te proeven. De radio-uitzending was dus in de geest van de jaarmarkt: een cultureel gegeven en ook een economische tool. De ervaringen waren zeer positief, we bekijken of we dit volgend jaar niet kunnen herhalen.

Rondleiding achter de schermen

Net als vorig jaar hebben we in 2014 een rondleiding achter de schermen georganiseerd. 35 personen hebben aan deze activiteit deelgenomen. De reacties waren zeer positief.

Houtem Jaarmarkt op Facebook

Naast de vele positieve initiatieven die particulieren nemen op de jaarmarkt op Facebook te zetten, bouwt de gemeente verder aan haar facebookpagina, deze heet nu www.facebook.com/Houtemjaarmarktofficieel. Tijdens het jaar, maar vooral in aanloop naar de jaarmarkt, en ook tijdens de jaarmarkt en erna, wordt een verslag gegeven van hoe de organisatie toeleeft naar het feest, van hoe het verder verloopt, en hoe het opruimen nadien gebeurt. Dit kan op veel sympathie rekenen. Vaak wordt gereageerd dat men zo blij is het te kunnen mee volgen, omdat men meeleeft, of omdat men er zelf niet bij kan zijn. We hebben vastgesteld dat we tijdens deze jaarmarktperiode spontaan 500 nieuwe likes hebben gekregen. Zo staat de teller ondertussen op 2250 facebookfans.

2013

- **Hedendaagse communicatietools voor Houtem Jaarmarkt:** [klik hier](#).
- **Houtem Jaarmarkt op locatie - Warandepark:** [klik hier](#).
- **Rondleiding achter de schermen van Houtem Jaarmarkt:** [klik hier](#).

2012-2013: Zoek een slogan voor de jaarmarkt! [Klik hier](#)

Vanaf 2010: Tentoonstelling oude koeienrassen op Houtem Jaarmarkt

Sinds 2010 wordt op Houtem Jaarmarkt een tentoonstelling georganiseerd van "oude" of "vergeten" koeienrassen. Daarmee verwijst de organisatie van de jaarmarkt naar koeienrassen die vandaag de dag niet vaak meer gekweekt worden, omdat hun opbrengst niet zo groot is als andere rassen waarnaar in de professionele veeteeltwereld vaak de voorkeur uit gaat. De tentoonstelling wordt georganiseerd i.s.m. het CRV (Centrum voor RunderVeeteelt) en is een hele onderneming: net als alle andere runderen die naar de jaarmarkt worden gebracht, moeten deze bijzondere "modelkoeien" alle nodige behandelingen krijgen die verplicht zijn voor deelname aan het evenement (controle dierenarts voor vertrek en bij aankomst, IBR-statuuat gedocumenteerd, verzorging ter plekke, de eigenaar blijft bij het dier slapen in de nacht van 11 op 12 november).

De koeienrassen die hier worden getoond zijn een herinnering aan de runderen die vroeger te koop werden aangeboden op jaarmarkten zoals die van Sint-Lievens-Houtem. Via subsidies voor het kweken van deze rassen worden ze vandaag nog in stand gehouden. Het CRV zorgt voor informatie en documentatie en heeft op Houtem Jaarmarkt dus een goede context gevonden voor het bekend maken van deze aanpak bij het grotere publiek. Lees meer over wat het CRV doet op deze site: <https://www.crv4all.be>.

Hedendaagse communicatietools voor Houtem Jaarmarkt

Fiche: 000436

BESCHRIJVING

Tijdens Houtem Jaarmarkt 2013 werd een nieuw kleedje voor de jaarmarkt gelanceerd. Er werd een nieuw logo onthuld, een nieuwe huisstijl voor de communicatie ging in voege. Er werd een facebookpagina opgericht en een blog. Deze laatste werkt als mini-website waar praktische informatie wordt gecombineerd met persoonlijke getuigenissen. De facebookpagina werd gelanceerd in het voorjaar; de blog ging online op 10 november 2013.

Voor het ontwikkelen van deze nieuwe look ging de organisatie een jaar op voorhand aan de slag. Er werd een brede oproep gelanceerd om voorstellen in te dienen voor een slogan voor de jaarmarkt. Al deze informatie werd verzameld en hieruit werd het onderschrift "Beestig erfgoed!" gedistilleerd. Deze slogan, samen met de interpretatie dat de jaarmarkt in de kern dus draait om erfgoed en dieren, werd in de handen gelegd van een professioneel ontwerpbureau. Hieruit volgde een logo dat sterk staat in zijn eenvoud: een stevige letter H met koeienstaart, omcirkeld door naam en slogan, als vertaling voor een keurmerk of label, zoals Houtem Jaarmarkt dat wil zijn.

Effectiviteit

Vertaald naar de erfgoedsector zouden we kunnen stellen dat Houtem Jaarmarkt niet alleen een feest wil blijven zijn, maar ook wil evolueren naar een platform. Dit zowel wat betreft haar kernaspecten in de landbouwsfeer maar ook wat betreft haar erfgoedwerking, vooral dan m.b.t. andere, gelijkaardige evenementen. In het voorbije jaar was het daarom niet verwonderlijk dat de organisatie achter Houtem Jaarmarkt gecontacteerd werd door o.m. de organisatoren van de Zuidlaardermarkt in Groningen (een gelijkaardige traditie) en door vele buitenlandse geïnteresseerden, zoals een Finse fotograaf die boeren zocht die wilden meewerken aan zijn artistieke fotoreportage van Belgische witblauw runderen. Houtem Jaarmarkt hoopt deze rol in de toekomst meer en meer waar te maken, om misschien niet enkel een element op de lijst te zijn maar te kunnen evolueren in de richting van een goede voorbeeldpraktijk.

Periode: 2013

Houtem Jaarmarkt op locatie: Warandepark

Fiche: 000489

BESCHRIJVING

Ter gelegenheid van de nationale feestdag trekt Houtem Jaarmarkt sinds 2011 naar Brussel, om een nieuw publiek aan te spreken. De organisatie van de jaarmarkt doet dit op uitnodiging van het SIBP, de vereniging ter promotie van de stad Brussel. De promotiestand bestaat uit een tentoonstelling van oude koeienrassen, een demonstratie met Haflingerpaarden, standen met streekproducten uit Sint-Lievens-Houtem en de regio Vlaamse Ardennen, aangevuld met muziek en animatie. Ongeveer 120 vrijwilligers werken aan deze activiteit mee - zij vormen een feestcomité voor Houtem Jaarmarkt. In 2013 bracht dit een unieke belevenis met zich mee: ter gelegenheid van de kroning van Koning Filip, mocht het gemeentebestuur van Sint-Lievens-Houtem, Houtem Jaarmarkt vertegenwoordigend, als eerste Belgische gemeente het nieuwe koningspaar persoonlijk feliciteren. Er werden streekproducten overhandigd en een kist met het allerfijnste Vlierzeelse witloof.

Rondleiding achter de schermen van Houtem Jaarmarkt

Fiche: 000449

BESCHRIJVING

Om te kunnen tonen wat er allemaal moet geregeld worden om Houtem Jaarmarkt vandaag te organiseren, werd in 2013 voor het eerst een rondleiding achter de schermen georganiseerd. De bedoeling was om grotere betrokkenheid te creëren door uit te leggen wat de traditie van de jaarmarkt is, en waarom deze vandaag door het Gemeentebestuur van Sint-Lievens-Houtem nog steeds georganiseerd wordt ondanks de bijzonder grote logistieke en financiële inspanningen die hiervoor nodig zijn.

De inhoud van de rondleiding werd uitgewerkt door de gemeentelijke archivaris in samenwerking met de coördinator van de jaarmarkt, en een inwoner van Sint-Lievens-Houtem die bijzonder veel kennis heeft van de traditie en de praktijk. Er waren 30 aanwezigen en meer deelnemers waren niet mogelijk wegens praktische redenen. De rondleiding was in haar eerste editie dus volzet. De intentie is er om in de toekomst nog meer rondleidingen te organiseren en hiervoor beetje bij beetje gidsen te trainen zodat zij inhoudelijk sterk kunnen vertellen over de traditie enerzijds en over de praktijk van de organisatie anderzijds.

Periode: 11 november 2013 ; 11 november 2015

Zoek een slogan voor de jaarmarkt!

Fiche: 000148

BESCHRIJVING

Met het oog op het ontwikkelen van een meer hedendaagse vorm van promotie voor Houtem Jaarmarkt, de ontwikkeling van een logo en huisstijl, werd tijdens de jaarmarkt van 2012 een campagne opgestart om inwoners van de gemeente en bezoekers van de jaarmarkt een voorstel te laten doen voor een onderschrift, een slogan of slagzin.

Wie een voorstel wilde doen, kon kiezen uit een aantal mogelijkheden of kon een eigen idee indienen. De campagne werd opgestart in aanloop naar de jaarmarkt, om dan op de jaarmarkt aanwezig te zijn via 2 fysieke ideeënbussen met flyers, en een online invulformulier dat gepromoot werd via de infokanalen van het gemeentebestuur. De enquête kon wel of niet anoniem worden ingevuld.

De bedoeling was om burgerbetrokkenheid te stimuleren, maar ook om voeling te krijgen met hoe de gemeenschap het ziet. Welke aspecten wil ze benadrukken? Na de jaarmarkt werd de campagne verder gevoerd in de gemeente, zowel online als fysiek, door de ideeënbus op verschillende openbare

locaties te plaatsen (afronding medio 2013).

Na de jaarmarkt van 2012 werden de eerste inzendingen reeds verzameld en geëvalueerd. De meeste voorstellen werden niet anoniem ingediend, dit leverde boeiende informatie op over de herkomst van de bezoekers. Hoewel de meeste kwamen van bezoekers uit Sint-Lievens-Houtem zelf of naburige gemeenten, zaten er ook inzendingen van bezoekers van verder, zelfs van andere provincies (vb. Tervuren, Veurne).

Op de flyer werden een aantal voorstellen voor slogans gezet, daarnaast een sensibiliserende tekst. Wil je zelf meedoen en je stem laten horen? Klik [hier](#) voor meer info.

Periode: 2012-2013

4/ Overdracht

Houtem Jaarmarkt: historische stoet

Fiche: 000764

Beschrijving:

In 2015 werd voor het eerst op Houtem Jaarmarkt een historische stoet geïntroduceerd rond de figuur van de heilige Livinus. De stoet werd gevormd door het Keizer Karelgenootschap, de Gentse Gezellen en de Houtemse bevolking in historische klederdracht. In de stoet wandelde de heilige Livinus op kop. Deze droeg, zoals beschreven in de legende, zijn hoofd onder de arm. Het echte hoofd van de acteur bleef verborgen tot op een bepaald moment, wanneer onthuld wie Livinus speelde. Ook in de komende jaren zal deze stoet worden georganiseerd. Livinus mogen spelen wordt een bijzondere positie die elk jaar in het geheim aan iemand zal toegekend worden. Op het einde van de stoet wordt de identiteit van Livinus onthuld.

Beschermcomité Houtem Jaarmarkt

Fiche: 000488

BESCHRIJVING

In 2013 werd een beschermcomité opgericht. Het comité verenigt peters en meters die de kernaspecten van de traditie vertegenwoordigen en een netwerk vormen van partners en aanspreekpunten. De komende jaren zullen ideeën over de bescherming aan het comité voorgelegd worden en zal samen met hen op pad gegaan worden voor het uitwerken van concrete strategieën. De peters en meters kunnen de organisatie achter Houtem Jaarmarkt inspireren: zij beschikken over nuttige kennis om daarin bij te staan.

De bedoeling van dit comité is om mensen te verenigen vanuit landbouw én cultuur, de geschiedenis te koppelen aan het actief werken aan de toekomst, de traditie mee te nemen naar morgen.

Effectiviteit

In 2013 werd een beschermcomité opgericht. Het comité verenigt peters en meters die de kernaspecten van de traditie vertegenwoordigen en een netwerk vormen van partners en aanspreekpunten. De komende jaren zullen ideeën over de bescherming aan het comité voorgelegd worden en zal samen met hen op pad gegaan worden voor het uitwerken van concrete strategieën. De peters en meters kunnen de organisatie achter Houtem Jaarmarkt inspireren: zij beschikken over nuttige kennis om daarin bij te staan.

De bedoeling van dit comité is om mensen te verenigen vanuit landbouw én cultuur, de geschiedenis te koppelen aan het actief werken aan de toekomst, de traditie mee te nemen naar morgen. De uitnodiging aan de peters en meters werd beschreven als volgt: de organisatie wil aan de slag met de jaarmarkt, niet alleen door ze te blijven organiseren, maar door meer dan vroeger een platform te

worden om handelaars en ondernemers bijeen te brengen. De intentie is om een forum creëren waar veranderingen in de betrokken sectoren gesignaleerd, besproken en bediscussieerd kunnen worden. De bedoeling is verder om zelf actief te gaan nadenken over: waar moet het heen met zo'n jaarmarkt? Kan Houtem Jaarmarkt een rol spelen in algemene tendensen op gebied van landbouweconomie? Ambulante economie? Culturele tradities? Omdat op Houtem Jaarmarkt cultuur en economie mekaar een hand geven, willen wij mensen bijeenbrengen uit verscheidene hoeken. Daarin passen de Boerenbond, ook ABS, het CAG, maar ook het departement Landbouw, de plaatselijke erfgoedcel, de provinciegouverneur, daarnaast vertegenwoordigers van de verschillende betrokken partijen (veehandelaars, paardenhandelaars...) en uiteraard alle schepenen die ooit schepenen waren van onze jaarmarkt. Het comité is geen vast gegeven: er kunnen in de komende jaren nog nieuwe peters en meters aan worden toegevoegd. De volgende leden werden in 2013 in het comité opgenomen (uitbreiding in de komende jaren is mogelijk):

De heer Herman De Croo, minister van Staat, gewezen Kamervoorzitter, volksvertegenwoordiger, ereburgemeester van Brakel

De heer Jan Briers, provinciegouverneur Oost-Vlaanderen

De heer Alexander Vercamer, Eerste gedeputeerde van de provincie Oost-Vlaanderen

De heer Björn Rzoska, Vlaams volksvertegenwoordiger

De heer Jules Van Liefveringhe, secretaris-generaal departement Landbouw en Visserij

De heer Johan Sanders, Boerenbond

De heer Guy Depraetere, ABS

Mevrouw Chantal Gheysen, Economische Raad voor Oost-Vlaanderen

Mevrouw Chantal Bischoff, Centrum Agrarische Geschiedenis

Mevrouw Laure Messiaen, Landelijk Expertisecentrum voor de Cultuur van Alledag

De heer Bertrand Vrijens, voorzitter Raad van Bestuur Erfgoedcel Viersprong

De heer René Delvaeye, vertegenwoordiger vzw Vlaams Haflingerstamboek

De heer Patric Buggenhout, vertegenwoordiger Belgisch Warmbloedpaard

De heer Peter Van Melckebeke, vertegenwoordiger Belgisch Trekpaard

De heer Piet Lagaert, vertegenwoordiger Irish Cob

Mevrouw Anita Aerts, vertegenwoordiger Welsh

Mevrouw Helsen Mariette Vertegenwoordiger Shetland

De heer Marc Van den Bossche, vertegenwoordiger Centrum voor Runderveeteelt

De heer Lieven Latoir, burgemeester van Sint-Lievens-Houtem

De heer Hubert Verhoeyen, ereschepenen Houtem Jaarmarkt

De heer Bernard Van Pamel, oud-schepenen Houtem Jaarmarkt

Mevrouw Sofie Boeykens, schepenen Houtem Jaarmarkt

Mevrouw Nele Buys, coördinator Houtem Jaarmarkt

De Markt van Mij

Fiche: 000037

BESCHRIJVING

Een blogproject waarbij leerlingen uit lokale basisscholen zich een schooljaar lang engageerden om zich te verdiepen in het erfgoed van de jaarmarkt. De kinderen hebben gegraven in digitale en analoge archieven, namen interviews af, namen foto's of maakten filmpjes, en postten hun resultaten op het internet.

Begin 2013 werd de site offline gehaald omdat het project begrensd was in de tijd, maar alle materialen werden bewaard door de gemeente Sint-Lievens-Houtem.

Periode: 1 september 2011 tot 31 december 2012

Verankering Houtem Jaarmarkt in de gemeentelijke BBC (beleids- en beheerscyclus)

Fiche: 000490

BESCHRIJVING

In 2013 bereidden alle gemeentes zich voor op de meerjarige beleidsplanning voor de periode 2014-2019 via het uitwerken van een strategisch plan, de zogenaamde BBC of beleids- en beheerscyclus. Bij de invoering van de beleids- en beheerscyclus (BBC) moest de Vlaamse overheid twee extremen verzoenen: ener- zijds de behoefte van een bestuur aan een eigen indeling van de beleidsrapporten (meerjarenplan, budget, jaarrekening) in een structuur die zo nauw mogelijk aansluit bij de eigenheid van de gemeente zelf (en bijvoorbeeld gebaseerd is op het organogram) en anderzijds de vraag van Vlaanderen om beleidsmatige statistische informatie te kunnen verzamelen, verwerken en verspreiden.

Eind jaren '80 kreeg Houtem Jaarmarkt een versterkende impuls onder het toenmalige bestuur van de gemeente Sint-Lievens-Houtem; in de daaropvolgende decennia werd het gemeentebestuur de belangrijkste organisator. Dit was noodzakelijk voor het verdere bestaan, mede door de invloed van steeds strenger en complexer wordende wetgeving op gebied van gebruik van openbare ruimte, welzijn van mens en dier. Het bestuur incorporeerde het feest als jaarlijks terugkerend evenement, en bleef erop inzetten om het feest mogelijk te maken voor het plezier van de gemeenschap en ter ondersteuning van de plaatselijke economie.

Via het beschrijven van de intentie om borgingsmaatregelen toe te passen in de nieuwe structuur van beleids- en beheerscyclus expliciteert het gemeentebestuur haar blijvende ondersteuning aan de complexe organisatie die vandaag de dag noodzakelijk is voor het louter voortbestaan van dit erfgoedelement.

Rapportage 2015

Rapportering Inventaris Vlaanderen voor immaterieel cultureel erfgoed 2015

Houtem Jaarmarkt – Borgingsmaatregelen

1/ Identificatie en documentatie

E-expo Houtem Jaarmarkt

Fiche: 000485

BESCHRIJVING

In aanloop naar Houtem Jaarmarkt editie 2013, ging erfgoedcel Viersprong aan de slag om verhalen over en foto's van de jaarmarkt te verzamelen. Er is immers reeds uitvoerig historisch onderzoek gevoerd naar de traditie van de jaarmarkt, maar de persoonlijke ervaringen, herinneringen en foto's van vroeger waren nog niet gedocumenteerd.

De volgende acties werden door de erfgoedcel ondernomen:

Op 17 oktober 2013 werd een scansessie georganiseerd in de bib van Sint-Lievens-Houtem waar gericht op zoek werd gegaan naar materiaal over de jaarmarkt. Foto's van Jan De Pauw en Christiane De Landsheer zijn toen aan het licht gekomen.

Op de erfgoedbank werd alle materiaal rond Houtem Jaarmarkt bijeengevoegd in een thematische e-expo rond Houtem Jaarmarkt, deze werd gelanceerd op de vooravond van Houtem Jaarmarkt.

Tijdens Houtem Jaarmarkt verzamelde de erfgoedcel verhalen over de Jaarmarkt van vroeger, die worden ontsloten via de erfgoedbank en de blog van Houtem Jaarmarkt.

Deze actie mag een eerste goed zichtbare actie zijn in een blijvend proces van documenteren van de ervaringen van de doorsnee bezoeker, zodat het verhaal van de beleving van Houtem Jaarmarkt vroeger en nu concreter en tastbaarder wordt.

3 / Communicatie en sensibilisering

Communicatieacties Houtem Jaarmarkt

Fiche: 000763

BESCHRIJVING

Fotowedstrijd #houtemjaarmarkt

Er werd dit jaar tijdens de jaarmarktdagen een fotowedstrijd op touw gezet die verliep via sociale media. Tussen 3 en 14 november werd het publiek uitgenodigd om foto's op te laden met een # ervoor, met de verwijzing naar Houtem Jaarmarkt. Alle foto's werden gecentraliseerd via o.a. het tagboard Houtem Jaarmarkt (<https://tagboard.com/houtemjaarmarkt/search>). De opdracht was niet: maak een technisch perfecte foto, maar: zoek een beeld met X-factor. Tijdens de jaarmarktdagen hebben we de foto's van de site geplukt en op de beeldschermen op het marktplein laten zien. Op deze manier wilden we de bezoekers en feestvierders de kans geven om hun ervaringen op een heel directe manier te delen met de gemeenschap. De foto's worden digitaal bewaard in het jaarmarktarchief.

Jaarmarktradio

In samenwerking met een lokaal radiostation uit Zottegem, hebben we op het terrein de Jaarmarktradio georganiseerd. De dag voor het evenement heeft de radiostudio haar introk genomen

in het gemeentehuis. De studio was zichtbaar langs de straatkant. De muziek werd af en toe door de geluidsinstallatie van de jaarmarktzone gestuurd; daarnaast was het programma te beuisteren via de radio én via internet. Het programma was voor de volgende dagen volledig afgestemd op de jaarmarkt. Kwamen aan het woord in de studio: een veehandelaar, een paardenhandelaar, een kermisuitbater, de heemkundige kring, de schepen, de burgemeester, Herman De Croo als lid van het beschermcomité, de jaarmarktcoördinator, de afgevaardigde van de gastregio Pistoia, iemand van de EHBO-post van het Rode Kruis, de veiligheidsdiensten, bezoekers op het terrein. Plaatselijke ondernemers kregen de kans om een radiospot te laten maken en konden daarvoor op een subsidie rekenen van het gemeentebestuur. Op deze manier bood de gemeente de kans aan de zelfstandigen om eens een andere vorm van reclame te proeven. De radio-uitzending was dus in de geest van de jaarmarkt: een cultureel gegeven en ook een economische tool. De ervaringen waren zeer positief, we bekijken of we dit volgend jaar niet kunnen herhalen.

Rondleiding achter de schermen

Net als vorig jaar hebben we in 2014 een rondleiding achter de schermen georganiseerd. 35 personen hebben aan deze activiteit deelgenomen. De reacties waren zeer positief.

Houtem Jaarmarkt op Facebook

Naast de vele positieve initiatieven die particulieren nemen op de jaarmarkt op Facebook te zetten, bouwt de gemeente verder aan haar facebookpagina, deze heet nu www.facebook.com/Houtemjaarmarktofficieel. Tijdens het jaar, maar vooral in aanloop naar de jaarmarkt, en ook tijdens de jaarmarkt en erna, wordt een verslag gegeven van hoe de organisatie toeleeft naar het feest, van hoe het verder verloopt, en hoe het opruimen nadien gebeurt. Dit kan op veel sympathie rekenen. Vaak wordt gereageerd dat men zo blij is het te kunnen mee volgen, omdat men meeleeft, of omdat men er zelf niet bij kan zijn. We hebben vastgesteld dat we tijdens deze jaarmarktperiode spontaan 500 nieuwe likes hebben gekregen. Zo staat de teller ondertussen op 2250 facebookfans.

2013

- **Hedendaagse communicatietools voor Houtem Jaarmarkt:** [klik hier](#).
- **Houtem Jaarmarkt op locatie - Warandepark:** [klik hier](#).
- **Rondleiding achter de schermen van Houtem Jaarmarkt:** [klik hier](#).

2012-2013: Zoek een slogan voor de jaarmarkt! [Klik hier](#)

Vanaf 2010: Tentoonstelling oude koeienrassen op Houtem Jaarmarkt

Sinds 2010 wordt op Houtem Jaarmarkt een tentoonstelling georganiseerd van "oude" of "vergeten" koeienrassen. Daarmee verwijst de organisatie van de jaarmarkt naar koeienrassen die vandaag de dag niet vaak meer gekweekt worden, omdat hun opbrengst niet zo groot is als andere rassen waarnaar in de professionele veeteeltwereld vaak de voorkeur uit gaat. De tentoonstelling wordt georganiseerd i.s.m. het CRV (Centrum voor RunderVeeteelt) en is een hele onderneming: net als alle andere runderen die naar de jaarmarkt worden gebracht, moeten deze bijzondere "modelkoeien" alle nodige behandelingen krijgen die verplicht zijn voor deelname aan het evenement (controle dierenarts voor vertrek en bij aankomst, IBR-statuuat gedocumenteerd, verzorging ter plekke, de eigenaar blijft bij het dier slapen in de nacht van 11 op 12 november).

De koeienrassen die hier worden getoond zijn een herinnering aan de runderen die vroeger te koop werden aangeboden op jaarmarkten zoals die van Sint-Lievens-Houtem. Via subsidies voor het kweken van deze rassen worden ze vandaag nog in stand gehouden. Het CRV zorgt voor informatie en documentatie en heeft op Houtem Jaarmarkt dus een goede context gevonden voor het bekend maken van deze aanpak bij het grotere publiek. Lees meer over wat het CRV doet op deze site: <https://www.crv4all.be>.

Hedendaagse communicatietools voor Houtem Jaarmarkt

Fiche: 000436

BESCHRIJVING

Tijdens Houtem Jaarmarkt 2013 werd een nieuw kleedje voor de jaarmarkt gelanceerd. Er werd een nieuw logo onthuld, een nieuwe huisstijl voor de communicatie ging in voege. Er werd een facebookpagina opgericht en een blog. Deze laatste werkt als mini-website waar praktische informatie wordt gecombineerd met persoonlijke getuigenissen. De facebookpagina werd gelanceerd in het voorjaar; de blog ging online op 10 november 2013.

Voor het ontwikkelen van deze nieuwe look ging de organisatie een jaar op voorhand aan de slag. Er werd een brede oproep gelanceerd om voorstellen in te dienen voor een slogan voor de jaarmarkt. Al deze informatie werd verzameld en hieruit werd het onderschrift "Beestig erfgoed!" gedistilleerd. Deze slogan, samen met de interpretatie dat de jaarmarkt in de kern dus draait om erfgoed en dieren, werd in de handen gelegd van een professioneel ontwerp bureau. Hieruit volgde een logo dat sterk staat in zijn eenvoud: een stevige letter H met koeienstaart, omcirkeld door naam en slogan, als vertaling voor een keurmerk of label, zoals Houtem Jaarmarkt dat wil zijn.

Effectiviteit

Vertaald naar de erfgoedsector zouden we kunnen stellen dat Houtem Jaarmarkt niet alleen een feest wil blijven zijn, maar ook wil evolueren naar een platform. Dit zowel wat betreft haar kernaspecten in de landbouwsfeer maar ook wat betreft haar erfgoedwerking, vooral dan m.b.t. andere, gelijkaardige evenementen. In het voorbije jaar was het daarom niet verwonderlijk dat de organisatie achter Houtem Jaarmarkt gecontacteerd werd door o.m. de organisatoren van de Zuidlaardermarkt in Groningen (een gelijkaardige traditie) en door vele buitenlandse geïnteresseerden, zoals een Finse fotograaf die boeren zocht die wilden meewerken aan zijn artistieke fotoreportage van Belgische witblauw runderen. Houtem Jaarmarkt hoopt deze rol in de toekomst meer en meer waar te maken, om misschien niet enkel een element op de lijst te zijn maar te kunnen evolueren in de richting van een goede voorbeeldpraktijk.

Periode: 2013

Houtem Jaarmarkt op locatie: Warandepark

Fiche: 000489

BESCHRIJVING

Ter gelegenheid van de nationale feestdag trekt Houtem Jaarmarkt sinds 2011 naar Brussel, om een nieuw publiek aan te spreken. De organisatie van de jaarmarkt doet dit op uitnodiging van het SIBP, de vereniging ter promotie van de stad Brussel. De promotiestand bestaat uit een tentoonstelling van oude koeienrassen, een demonstratie met Haflingerpaarden, standen met streekproducten uit Sint-Lievens-Houtem en de regio Vlaamse Ardennen, aangevuld met muziek en animatie. Ongeveer 120 vrijwilligers werken aan deze activiteit mee - zij vormen een feestcomité voor Houtem Jaarmarkt. In 2013 bracht dit een unieke belevenis met zich mee: ter gelegenheid van de kroning van Koning Filip, mocht het gemeentebestuur van Sint-Lievens-Houtem, Houtem Jaarmarkt vertegenwoordigend, als eerste Belgische gemeente het nieuwe koningspaar persoonlijk feliciteren. Er werden streekproducten overhandigd en een kist met het allerfijnste Vlierzeelse witloof.

Rondleiding achter de schermen van Houtem Jaarmarkt

Fiche: 000449

BESCHRIJVING

Om te kunnen tonen wat er allemaal moet geregeld worden om Houtem Jaarmarkt vandaag te organiseren, werd in 2013 voor het eerst een rondleiding achter de schermen georganiseerd. De bedoeling was om grotere betrokkenheid te creëren door uit te leggen wat de traditie van de

jaarmarkt is, en waarom deze vandaag door het Gemeentebestuur van Sint-Lievens-Houtem nog steeds georganiseerd wordt ondanks de bijzonder grote logistieke en financiële inspanningen die hiervoor nodig zijn.

De inhoud van de rondleiding werd uitgewerkt door de gemeentelijke archivaris in samenwerking met de coördinator van de jaarmarkt, en een inwoner van Sint-Lievens-Houtem die bijzonder veel kennis heeft van de traditie en de praktijk. Er waren 30 aanwezigen en meer deelnemers waren niet mogelijk wegens praktische redenen. De rondleiding was in haar eerste editie dus volzet. De intentie is er om in de toekomst nog meer rondleidingen te organiseren en hiervoor beetje bij beetje gidsen te trainen zodat zij inhoudelijk sterk kunnen vertellen over de traditie enerzijds en over de praktijk van de organisatie anderzijds.

Periode: 2013

Zoek een slogan voor de jaarmarkt!

Fiche: 000148

BESCHRIJVING

Met het oog op het ontwikkelen van een meer hedendaagse vorm van promotie voor Houtem Jaarmarkt, de ontwikkeling van een logo en huisstijl, werd tijdens de jaarmarkt van 2012 een campagne opgestart om inwoners van de gemeente en bezoekers van de jaarmarkt een voorstel te laten doen voor een onderschrift, een slogan of slagzin.

Wie een voorstel wilde doen, kon kiezen uit een aantal mogelijkheden of kon een eigen idee indienen. De campagne werd opgestart in aanloop naar de jaarmarkt, om dan op de jaarmarkt aanwezig te zijn via 2 fysieke ideeënbussen met flyers, en een online invulformulier dat gepromoot werd via de infokanalen van het gemeentebestuur. De enquête kon wel of niet anoniem worden ingevuld.

De bedoeling was om burgerbetrokkenheid te stimuleren, maar ook om voeling te krijgen met hoe de gemeenschap het ziet. Welke aspecten wil ze benadrukken? Na de jaarmarkt werd de campagne verder gevoerd in de gemeente, zowel online als fysiek, door de ideeënbus op verschillende openbare locaties te plaatsen (afronding medio 2013).

Na de jaarmarkt van 2012 werden de eerste inzendingen reeds verzameld en geëvalueerd. De meeste voorstellen werden niet anoniem ingediend, dit leverde boeiende informatie op over de herkomst van de bezoekers. Hoewel de meeste kwamen van bezoekers uit Sint-Lievens-Houtem zelf of naburige gemeenten, zaten er ook inzendingen van bezoekers van verder, zelfs van andere provincies (vb. Tervuren, Veurne).

Op de flyer werden een aantal voorstellen voor slogans gezet, daarnaast een sensibiliserende tekst. Wil je zelf meedoen en je stem laten horen? Klik [hier](#) voor meer info.

Periode: 2012-2013

4/ Overdracht

Houtem Jaarmarkt: historische stoet

Fiche: 000764

Beschrijving:

In 2015 werd voor het eerst op Houtem Jaarmarkt een historische stoet geïntroduceerd rond de figuur van de heilige Livinus. De stoet werd gevormd door het Keizer Karelgenootschap, de Gentse Gezellen en de Houtemse bevolking in historische klederdracht. In de stoet wandelde de heilige Livinus op kop. Deze droeg, zoals beschreven in de legende, zijn hoofd onder de arm. Het echte hoofd van de acteur bleef verborgen tot op een bepaald moment, wanneer onthuld wie Livinus speelde.

Ook in de komende jaren zal deze stoet worden georganiseerd. Livinus mogen spelen wordt een bijzondere positie die elk jaar in het geheim aan iemand zal toegekend worden. Op het einde van de stoet wordt de identiteit van Livinus onthuld.

Beschermcomité Houtem Jaarmarkt

Fiche: 000488

BESCHRIJVING

In 2013 werd een beschermcomité opgericht. Het comité verenigt peters en meters die de kernaspecten van de traditie vertegenwoordigen en een netwerk vormen van partners en aanspreekpunten. De komende jaren zullen ideeën over de bescherming aan het comité voorgelegd worden en zal samen met hen op pad gegaan worden voor het uitwerken van concrete strategieën. De peters en meters kunnen de organisatie achter Houtem Jaarmarkt inspireren: zij beschikken over nuttige kennis om daarin bij te staan.

De bedoeling van dit comité is om mensen te verenigen vanuit landbouw én cultuur, de geschiedenis te koppelen aan het actief werken aan de toekomst, de traditie mee te nemen naar morgen.

Effectiviteit

In 2013 werd een beschermcomité opgericht. Het comité verenigt peters en meters die de kernaspecten van de traditie vertegenwoordigen en een netwerk vormen van partners en aanspreekpunten. De komende jaren zullen ideeën over de bescherming aan het comité voorgelegd worden en zal samen met hen op pad gegaan worden voor het uitwerken van concrete strategieën. De peters en meters kunnen de organisatie achter Houtem Jaarmarkt inspireren: zij beschikken over nuttige kennis om daarin bij te staan.

De bedoeling van dit comité is om mensen te verenigen vanuit landbouw én cultuur, de geschiedenis te koppelen aan het actief werken aan de toekomst, de traditie mee te nemen naar morgen. De uitnodiging aan de peters en meters werd beschreven als volgt: de organisatie wil aan de slag met de jaarmarkt, niet alleen door ze te blijven organiseren, maar door meer dan vroeger een platform te worden om handelaars en ondernemers bijeen te brengen. De intentie is om een forum creëren waar veranderingen in de betrokken sectoren gesignaleerd, besproken en bediscussieerd kunnen worden. De bedoeling is verder om zelf actief te gaan nadenken over: waar moet het heen met zo'n jaarmarkt? Kan Houtem Jaarmarkt een rol spelen in algemene tendensen op gebied van landbouweconomie? Ambulante economie? Culturele tradities? Omdat op Houtem Jaarmarkt cultuur en economie mekaar een hand geven, willen wij mensen bijeenbrengen uit verscheidene hoeken. Daarin passen de Boerenbond, ook ABS, het CAG, maar ook het departement Landbouw, de plaatselijke erfgoedcel, de provinciegouverneur, daarnaast vertegenwoordigers van de verschillende betrokken partijen (veehandelaars, paardenhandelaars...) en uiteraard alle schepenen die ooit schepen waren van onze jaarmarkt. Het comité is geen vast gegeven: er kunnen in de komende jaren nog nieuwe peters en meters aan worden toegevoegd.

De volgende leden werden in 2013 in het comité opgenomen (uitbreiding in de komende jaren is mogelijk):

De heer Herman De Croo, minister van Staat, gewezen Kamervoorzitter, volksvertegenwoordiger, ereburgemeester van Brakel

De heer Jan Briers, provinciegouverneur Oost-Vlaanderen

De heer Alexander Vercamer, Eerste gedeputeerde van de provincie Oost-Vlaanderen

De heer Björn Rzoska, Vlaams volksvertegenwoordiger

De heer Jules Van Liefveringe, secretaris-generaal departement Landbouw en Visserij

De heer Johan Sanders, Boerenbond

De heer Guy Depraetere, ABS

Mevrouw Chantal Gheysen, Economische Raad voor Oost-Vlaanderen

Mevrouw Chantal Bischof, Centrum Agrarische Geschiedenis

Mevrouw Laure Messiaen, Landelijk Expertisecentrum voor de Cultuur van Alledag
De heer Bertrand Vrijens, voorzitter Raad van Bestuur Erfgoedcel Viersprong
De heer René Delvaeye, vertegenwoordiger vzw Vlaams Haflingerstamboek
De heer Patric Buggenhout, vertegenwoordiger Belgisch Warmbloedpaard
De heer Peter Van Melckebeke, vertegenwoordiger Belgisch Trekpaard
De heer Piet Lagaert, vertegenwoordiger Irish Cob
Mevrouw Anita Aerts, vertegenwoordiger Welsh
Mevrouw Helsen Mariette Vertegenwoordiger Shetland
De heer Marc Van den Bossche, vertegenwoordiger Centrum voor Runderveeteelt
De heer Lieven Latoir, burgemeester van Sint-Lievens-Houtem
De heer Hubert Verhoeyen, ereschepen Houtem Jaarmarkt
De heer Bernard Van Pamel, oud-schepen Houtem Jaarmarkt
Mevrouw Sofie Boeykens, schepen Houtem Jaarmarkt
Mevrouw Nele Buys, coördinator Houtem Jaarmarkt

De Markt van Mij

Fiche: 000037

BESCHRIJVING

Een blogproject waarbij leerlingen uit lokale basisscholen zich een schooljaar lang engageerden om zich te verdiepen in het erfgoed van de jaarmarkt. De kinderen hebben gegraven in digitale en analoge archieven, namen interviews af, namen foto's of maakten filmpjes, en postten hun resultaten op het internet.

Begin 2013 werd de site offline gehaald omdat het project begrensd was in de tijd, maar alle materialen werden bewaard door de gemeente Sint-Lievens-Houtem.

Periode: 1 september 2011 tot 31 december 2012

Verankering Houtem Jaarmarkt in de gemeentelijke BBC (beleids- en beheerscyclus)

Fiche: 000490

BESCHRIJVING

In 2013 bereidden alle gemeentes zich voor op de meerjarige beleidsplanning voor de periode 2014-2019 via het uitwerken van een strategisch plan, de zogenaamde BBC of beleids- en beheerscyclus. Bij de invoering van de beleids- en beheerscyclus (BBC) moest de Vlaamse overheid twee extremen verzoenen: enerzijds de behoefte van een bestuur aan een eigen indeling van de beleidsrapporten (meerjarenplan, budget, jaarrekening) in een structuur die zo nauw mogelijk aansluit bij de eigenheid van de gemeente zelf (en bijvoorbeeld gebaseerd is op het organogram) en anderzijds de vraag van Vlaanderen om beleidsmatige statistische informatie te kunnen verzamelen, verwerken en verspreiden.

Eind jaren '80 kreeg Houtem Jaarmarkt een versterkende impuls onder het toenmalige bestuur van de gemeente Sint-Lievens-Houtem; in de daaropvolgende decennia werd het gemeentebestuur de belangrijkste organisator. Dit was noodzakelijk voor het verdere bestaan, mede door de invloed van steeds strenger en complexer wordende wetgeving op gebied van gebruik van openbare ruimte, welzijn van mens en dier. Het bestuur incorporeerde het feest als jaarlijks terugkerend evenement, en bleef erop inzetten om het feest mogelijk te maken voor het plezier van de gemeenschap en ter ondersteuning van de plaatselijke economie.

Via het beschrijven van de intentie om borgingsmaatregelen toe te passen in de nieuwe structuur van beleids- en beheerscyclus expliciteert het gemeentebestuur haar blijvende ondersteuning aan de complexe organisatie die vandaag de dag noodzakelijk is voor het louter voortbestaan van dit erfgoedelement.

Rapportage

2014

Rapportering Inventaris Vlaanderen voor immaterieel cultureel erfgoed 2014

Houtem Jaarmarkt – Borgingsmaatregelen

1/ Identificatie en documentatie

E-expo Houtem Jaarmarkt

BESCHRIJVING

In aanloop naar Houtem Jaarmarkt editie 2013, ging erfgoedcel Viersprong aan de slag om verhalen over en foto's van de jaarmarkt te verzamelen. Er is immers reeds uitvoerig historisch onderzoek gevoerd naar de traditie van de jaarmarkt, maar de persoonlijke ervaringen, herinneringen en foto's van vroeger waren nog niet gedocumenteerd.

De volgende acties werden door de erfgoedcel ondernomen:

Op 17 oktober 2013 werd een scansessie georganiseerd in de bib van Sint-Lievens-Houtem waar gericht op zoek werd gegaan naar materiaal over de jaarmarkt. Foto's van Jan De Pauw en Christiane De Landsheer zijn toen aan het licht gekomen.

Op de erfgoedbank werd alle materiaal rond Houtem Jaarmarkt bijeengevoegd in een thematische e-expo rond Houtem Jaarmarkt, deze werd gelanceerd op de vooravond van Houtem Jaarmarkt.

Tijdens Houtem Jaarmarkt verzamelde de erfgoedcel verhalen over de Jaarmarkt van vroeger, die worden ontsloten via de erfgoedbank en de blog van Houtem Jaarmarkt.

Deze actie mag een eerste goed zichtbare actie zijn in een blijvend proces van documenteren van de ervaringen van de doorsnee bezoeker, zodat het verhaal van de beleving van Houtem Jaarmarkt vroeger en nu concreter en tastbaarder wordt.

3 / Communicatie en sensibilisering

Houtem Jaarmarkt Communicatieacties 2014

BESCHRIJVING

Fotowedstrijd #houtemjaarmarkt

Er werd dit jaar tijdens de jaarmarktdagen een fotowedstrijd op touw gezet die verliep via sociale media. Tussen 3 en 14 november werd het publiek uitgenodigd om foto's op te laden met een # ervoor, met de verwijzing naar Houtem Jaarmarkt. Alle foto's werden gecentraliseerd via o.a. het tagboard Houtem Jaarmarkt (<https://tagboard.com/houtemjaarmarkt/search>). De opdracht was niet: maak een technisch perfecte foto, maar: zoek een beeld met X-factor. Tijdens de jaarmarktdagen hebben we de foto's van de site geplukt en op de beeldschermen op het marktplein laten zien. Op deze manier wilden we de bezoekers en feestvierders de kans geven om hun ervaringen op een heel directe manier te delen met de gemeenschap. De foto's worden digitaal bewaard in het jaarmarktarchief.

Jaarmarktradio

In samenwerking met een lokaal radiostation uit Zottegem, hebben we op het terrein de Jaarmarktradio georganiseerd. De dag voor het evenement heeft de radiostudio haar introk genomen in het gemeentehuis. De studio was zichtbaar langs de straatkant. De muziek werd af en toe door de geluidsinstallatie van de jaarmarktzone gestuurd; daarnaast was het programma te beuisteren via de

radio én via internet. Het programma was voor de volgende dagen volledig afgestemd op de jaarmarkt. Kwamen aan het woord in de studio: een veehandelaar, een paardenhandelaar, een kermisuitbater, de heemkundige kring, de schepen, de burgemeester, Herman De Croo als lid van het beschermcomité, de jaarmarktcoördinator, de afgevaardigde van de gastregio Pistoia, iemand van de EHBO-post van het Rode Kruis, de veiligheidsdiensten, bezoekers op het terrein. Plaatselijke ondernemers kregen de kans om een radiospot te laten maken en konden daarvoor op een subsidie rekenen van het gemeentebestuur. Op deze manier bood de gemeente de kans aan de zelfstandigen om eens een andere vorm van reclame te proeven. De radio-uitzending was dus in de geest van de jaarmarkt: een cultureel gegeven en ook een economische tool. De ervaringen waren zeer positief, we bekijken of we dit volgend jaar niet kunnen herhalen.

Rondleiding achter de schermen

Net als vorig jaar hebben we in 2014 een rondleiding achter de schermen georganiseerd. 35 personen hebben aan deze activiteit deelgenomen. De reacties waren zeer positief.

Houtem Jaarmarkt op Facebook

Naast de vele positieve initiatieven die particulieren nemen op de jaarmarkt op Facebook te zetten, bouwt de gemeente verder aan haar facebookpagina, deze heet nu www.facebook.com/Houtemjaarmarktofficieel. Tijdens het jaar, maar vooral in aanloop naar de jaarmarkt, en ook tijdens de jaarmarkt en erna, wordt een verslag gegeven van hoe de organisatie toeleeft naar het feest, van hoe het verder verloopt, en hoe het opruimen nadien gebeurt. Dit kan op veel sympathie rekenen. Vaak wordt gereageerd dat men zo blij is het te kunnen mee volgen, omdat men meeleeft, of omdat men er zelf niet bij kan zijn. We hebben vastgesteld dat we tijdens deze jaarmarktperiode spontaan 500 nieuwe likes hebben gekregen. Zo staat de teller ondertussen op 2250 facebookfans.

Hedendaagse communicatietools voor Houtem Jaarmarkt

BESCHRIJVING

Tijdens Houtem Jaarmarkt 2013 werd een nieuw kleedje voor de jaarmarkt gelanceerd. Er werd een nieuw logo onthuld, een nieuwe huisstijl voor de communicatie ging in voege. Er werd een facebookpagina opgericht en een blog. Deze laatste werkt als mini-website waar praktische informatie wordt gecombineerd met persoonlijke getuigenissen. De facebookpagina werd gelanceerd in het voorjaar; de blog ging online op 10 november 2013.

Voor het ontwikkelen van deze nieuwe look ging de organisatie een jaar op voorhand aan de slag. Er werd een brede oproep gelanceerd om voorstellen in te dienen voor een slogan voor de jaarmarkt. Al deze informatie werd verzameld en hieruit werd het onderschrift "Beestig erfgoed!" gedistilleerd. Deze slogan, samen met de interpretatie dat de jaarmarkt in de kern dus draait om erfgoed en dieren, werd in de handen gelegd van een professioneel ontwerpbureau. Hieruit volgde een logo dat sterk staat in zijn eenvoud: een stevige letter H met koeienstaart, omcirkeld door naam en slogan, als vertaling voor een keurmerk of label, zoals Houtem Jaarmarkt dat wil zijn.

Effectiviteit

Tijdens Houtem Jaarmarkt 2013 werd een nieuw kleedje voor de jaarmarkt gelanceerd. Er werd een nieuw logo onthuld, een nieuwe huisstijl voor de communicatie ging in voege. Er werd een facebookpagina opgericht en een blog. Deze laatste werkt als mini-website waar praktische informatie wordt gecombineerd met persoonlijke getuigenissen. De facebookpagina werd gelanceerd in het voorjaar; de blog ging online op 10 november 2013.

Voor het ontwikkelen van deze nieuwe look ging de organisatie een jaar op voorhand aan de slag. Er werd een brede oproep gelanceerd om voorstellen in te dienen voor een slogan voor de jaarmarkt. Al deze informatie werd verzameld en hieruit werd het onderschrift "Beestig erfgoed!" gedistilleerd. Deze slogan, samen met de interpretatie dat de jaarmarkt in de kern dus draait om erfgoed en dieren,

werd in de handen gelegd van een professioneel ontwerpbureau. Hieruit volgde een logo dat sterk staat in zijn eenvoud: een stevige letter H met koeienstaart, omcirkeld door naam en slogan, als vertaling voor een keurmerk of label, zoals Houtem Jaarmarkt dat wil zijn.

Vertaald naar de erfgoedsector zouden we kunnen stellen dat Houtem Jaarmarkt niet alleen een feest wil blijven zijn, maar ook wil evolueren naar een platform. Dit zowel wat betreft haar kernaspecten in de landbouwsfeer maar ook wat betreft haar erfgoedwerking, vooral dan m.b.t. andere, gelijkaardige evenementen. In het voorbije jaar was het daarom niet verwonderlijk dat de organisatie achter Houtem Jaarmarkt gecontacteerd werd door o.m. de organisatoren van de Zuidlaardermarkt in Groningen (een gelijkaardige traditie) en door vele buitenlandse geïnteresseerden, zoals een Finse fotograaf die boeren zocht die wilden meewerken aan zijn artistieke fotoreportage van Belgische witblauw runderen. Houtem Jaarmarkt hoopt deze rol in de toekomst meer en meer waar te maken, om misschien niet enkel een element op de lijst te zijn maar te kunnen evolueren in de richting van een goede voorbeeldpraktijk.

Periode: 2013

Houtem Jaarmarkt op locatie: Warandepark

BESCHRIJVING

Ter gelegenheid van de nationale feestdag trekt Houtem Jaarmarkt sinds 2011 naar Brussel, om een nieuw publiek aan te spreken. De organisatie van de jaarmarkt doet dit op uitnodiging van het SIBP, de vereniging ter promotie van de stad Brussel. De promotiestand bestaat uit een tentoonstelling van oude koeienrassen, een demonstratie met Haflingerpaarden, standen met streekproducten uit Sint-Lievens-Houtem en de regio Vlaamse Ardennen, aangevuld met muziek en animatie. Ongeveer 120 vrijwilligers werken aan deze activiteit mee - zij vormen een feestcomité voor Houtem Jaarmarkt. In 2013 bracht dit een unieke belevenis met zich mee: ter gelegenheid van de kroning van Koning Filip, mocht het gemeentebestuur van Sint-Lievens-Houtem, Houtem Jaarmarkt vertegenwoordigend, als eerste Belgische gemeente het nieuwe koningspaar persoonlijk feliciteren. Er werden streekproducten overhandigd en een kist met het allerfijnste Vlierzeelse witloof.

Rondleiding achter de schermen van Houtem Jaarmarkt

BESCHRIJVING

Om te kunnen tonen wat er allemaal moet geregeld worden om Houtem Jaarmarkt vandaag te organiseren, werd in 2013 voor het eerst een rondleiding achter de schermen georganiseerd. De bedoeling was om grotere betrokkenheid te creëren door uit te leggen wat de traditie van de jaarmarkt is, en waarom deze vandaag door het Gemeentebestuur van Sint-Lievens-Houtem nog steeds georganiseerd wordt ondanks de bijzonder grote logistieke en financiële inspanningen die hiervoor nodig zijn.

De inhoud van de rondleiding werd uitgewerkt door de gemeentelijke archivaris in samenwerking met de coördinator van de jaarmarkt, en een inwoner van Sint-Lievens-Houtem die bijzonder veel kennis heeft van de traditie en de praktijk. Er waren 30 aanwezigen en meer deelnemers waren niet mogelijk wegens praktische redenen. De rondleiding was in haar eerste editie dus volzet. De intentie is er om in de toekomst nog meer rondleidingen te organiseren en hiervoor beetje bij beetje gidsen te trainen zodat zij inhoudelijk sterk kunnen vertellen over de traditie enerzijds en over de praktijk van de organisatie anderzijds.

Periode: 2013

Zoek een slogan voor de jaarmarkt!

BESCHRIJVING

Met het oog op het ontwikkelen van een meer hedendaagse vorm van promotie voor Houtem Jaarmarkt, de ontwikkeling van een logo en huisstijl, werd tijdens de jaarmarkt van 2012 een

campagne opgestart om inwoners van de gemeente en bezoekers van de jaarmarkt een voorstel te laten doen voor een onderschrift, een slogan of slagzin.

Wie een voorstel wilde doen, kon kiezen uit een aantal mogelijkheden of kon een eigen idee indienen. De campagne werd opgestart in aanloop naar de jaarmarkt, om dan op de jaarmarkt aanwezig te zijn via 2 fysieke ideeënbussen met flyers, en een online invulformulier dat gepromoot werd via de infokanalen van het gemeentebestuur. De enquête kon wel of niet anoniem worden ingevuld.

De bedoeling was om burgerbetrokkenheid te stimuleren, maar ook om voeling te krijgen met hoe de gemeenschap het ziet. Welke aspecten wil ze benadrukken? Na de jaarmarkt werd de campagne verder gevoerd in de gemeente, zowel online als fysiek, door de ideeënbus op verschillende openbare locaties te plaatsen (afronding medio 2013).

Na de jaarmarkt van 2012 werden de eerste inzendingen reeds verzameld en geëvalueerd. De meeste voorstellen werden niet anoniem ingediend, dit leverde boeiende informatie op over de herkomst van de bezoekers. Hoewel de meeste kwamen van bezoekers uit Sint-Lievens-Houtem zelf of naburige gemeenten, zaten er ook inzendingen van bezoekers van verder, zelfs van andere provincies (vb. Tervuren, Veurne).

Op de flyer werden een aantal voorstellen voor slogans gezet, daarnaast een sensibiliserende tekst. Wil je zelf meedoen en je stem laten horen? Klik [hier](#) voor meer info.

Periode: 2012-2013

4/ Overdracht

Beschermcomité Houtem Jaarmarkt

BESCHRIJVING

In 2013 werd een beschermcomité opgericht. Het comité verenigt peters en meters die de kernaspecten van de traditie vertegenwoordigen en een netwerk vormen van partners en aanspreekpunten. De komende jaren zullen ideeën over de bescherming aan het comité voorgelegd worden en zal samen met hen op pad gegaan worden voor het uitwerken van concrete strategieën. De peters en meters kunnen de organisatie achter Houtem Jaarmarkt inspireren: zij beschikken over nuttige kennis om daarin bij te staan.

De bedoeling van dit comité is om mensen te verenigen vanuit landbouw én cultuur, de geschiedenis te koppelen aan het actief werken aan de toekomst, de traditie mee te nemen naar morgen.

Effectiviteit

In 2013 werd een beschermcomité opgericht. Het comité verenigt peters en meters die de kernaspecten van de traditie vertegenwoordigen en een netwerk vormen van partners en aanspreekpunten. De komende jaren zullen ideeën over de bescherming aan het comité voorgelegd worden en zal samen met hen op pad gegaan worden voor het uitwerken van concrete strategieën. De peters en meters kunnen de organisatie achter Houtem Jaarmarkt inspireren: zij beschikken over nuttige kennis om daarin bij te staan.

De bedoeling van dit comité is om mensen te verenigen vanuit landbouw én cultuur, de geschiedenis te koppelen aan het actief werken aan de toekomst, de traditie mee te nemen naar morgen. De uitnodiging aan de peters en meters werd beschreven als volgt: de organisatie wil aan de slag met de jaarmarkt, niet alleen door ze te blijven organiseren, maar door meer dan vroeger een platform te worden om handelaars en ondernemers bijeen te brengen. De intentie is om een forum creëren waar veranderingen in de betrokken sectoren gesignaleerd, besproken en bediscussieerd kunnen worden. De bedoeling is verder om zelf actief te gaan nadenken over: waar moet het heen met zo'n jaarmarkt? Kan Houtem Jaarmarkt een rol spelen in algemene tendensen op gebied van

landbouweconomie? Ambulante economie? Culturele tradities? Omdat op Houtem Jaarmarkt cultuur en economie mekaar een hand geven, willen wij mensen bijeenbrengen uit verscheidene hoeken. Daarin passen de Boerenbond, ook ABS, het CAG, maar ook het departement Landbouw, de plaatselijke erfgoedcel, de provinciegouverneur, daarnaast vertegenwoordigers van de verschillende betrokken partijen (veehandelaars, paardenhandelaars...) en uiteraard alle schepenen die ooit schepen waren van onze jaarmarkt. Het comité is geen vast gegeven: er kunnen in de komende jaren nog nieuwe peters en meters aan worden toegevoegd. De volgende leden werden in 2013 in het comité opgenomen (uitbreiding in de komende jaren is mogelijk):

De heer Herman De Croo, minister van Staat, gewezen Kamervoorzitter, volksvertegenwoordiger, ereburgemeester van Brakel

De heer Jan Briers, provinciegouverneur Oost-Vlaanderen

De heer Alexander Vercamer, Eerste gedeputeerde van de provincie Oost-Vlaanderen

De heer Björn Rzoska, Vlaams volksvertegenwoordiger

De heer Jules Van Liefveringe, secretaris-generaal departement Landbouw en Visserij

De heer Johan Sanders, Boerenbond

De heer Guy Depraetere, ABS

Mevrouw Chantal Gheysen, Economische Raad voor Oost-Vlaanderen

Mevrouw Chantal Bischof, Centrum Agrarische Geschiedenis

Mevrouw Laure Messiaen, Landelijk Expertisecentrum voor de Cultuur van Alledag

De heer Bertrand Vrijens, voorzitter Raad van Bestuur Erfgoedcel Viersprong

De heer René Delvaeye, vertegenwoordiger vzw Vlaams Haflingerstamboek

De heer Patric Buggenhout, vertegenwoordiger Belgisch Warmbloedpaard

De heer Peter Van Melckebeke, vertegenwoordiger Belgisch Trekpaard

De heer Piet Lagaert, vertegenwoordiger Irish Cob

Mevrouw Anita Aerts, vertegenwoordiger Welsh

Mevrouw Helsen Mariette Vertegenwoordiger Shetland

De heer Marc Van den Bossche, vertegenwoordiger Centrum voor Runderveeteelt

De heer Lieven Latoir, burgemeester van Sint-Lievens-Houtem

De heer Hubert Verhoeyen, ereschepenen Houtem Jaarmarkt

De heer Bernard Van Pamel, oud-schepenen Houtem Jaarmarkt

Mevrouw Sofie Boeykens, schepenen Houtem Jaarmarkt

Mevrouw Nele Buys, coördinator Houtem Jaarmarkt

De Markt van Mij

BESCHRIJVING

Een blogproject waarbij leerlingen uit lokale basisscholen zich een schooljaar lang engageerden om zich te verdiepen in het erfgoed van de jaarmarkt. De kinderen hebben gegraven in digitale en analoge archieven, namen interviews af, namen foto's of maakten filmpjes, en postten hun resultaten op het internet.

Begin 2013 werd de site offline gehaald omdat het project begrensd was in de tijd, maar alle materialen werden bewaard door de gemeente Sint-Lievens-Houtem.

Periode: 1 september 2011 tot 31 december 2012

Verankering Houtem Jaarmarkt in de gemeentelijke BBC (beleids- en beheerscyclus)

BESCHRIJVING

In 2013 bereidden alle gemeentes zich voor op de meerjarige beleidsplanning voor de periode 2014-2019 via het uitwerken van een strategisch plan, de zogenaamde BBC of beleids- en

beheerscyclus. Bij de invoering van de beleids- en beheerscyclus (BBC) moest de Vlaamse overheid twee extremen verzoenen: ener- zijds de behoefte van een bestuur aan een eigen indeling van de beleidsrapporten (meerjarenplan, budget, jaarrekening) in een structuur die zo nauw mogelijk aansluit bij de eigenheid van de gemeente zelf (en bijvoorbeeld gebaseerd is op het organogram) en anderzijds de vraag van Vlaanderen om beleidsmatige statistische informatie te kunnen verzamelen, verwerken en verspreiden.

Eind jaren '80 kreeg Houtem Jaarmarkt een versterkende impuls onder het toenmalige bestuur van de gemeente Sint-Lievens-Houtem; in de daaropvolgende decennia werd het gemeentebestuur de belangrijkste organisator. Dit was noodzakelijk voor het verdere bestaan, mede door de invloed van steeds strenger en complexer wordende wetgeving op gebied van gebruik van openbare ruimte, welzijn van mens en dier. Het bestuur incorporeerde het feest als jaarlijks terugkerend evenement, en bleef erop inzetten om het feest mogelijk te maken voor het plezier van de gemeenschap en ter ondersteuning van de plaatselijke economie.

Via het beschrijven van de intentie om borgingsmaatregelen toe te passen in de nieuwe structuur van beleids- en beheerscyclus expliciteert het gemeentebestuur haar blijvende ondersteuning aan de complexe organisatie die vandaag de dag noodzakelijk is voor het louter voortbestaan van dit erfgoedelement.

Rapportage 2013

Houtem Jaarmarkt - Borgingsmaatregelen¹

1. Identificatie/documentatie

Sfeer! De winterjaarmarkt van Sint-Lievens-Houtem

Identificatiecode: 000038

Beschrijving:

Een boek over de geschiedenis van de jaarmarkt en een fotoreportage van Michiel Hendryckx.

Bestanden (publiek): Sfeer,_de_winterjaarmarkt_deel_1-4.pdf

Externe links (publiek): <http://www.houtemjaarmarkt.be>

E-expo Houtem Jaarmarkt

Identificatiecode: 000485

Beschrijving:

In aanloop naar Houtem Jaarmarkt editie 2013, ging erfgoedcel Viersprong aan de slag om verhalen over en foto's van de jaarmarkt te verzamelen. Er is immers reeds uitvoerig historisch onderzoek gevoerd naar de traditie van de jaarmarkt, maar de persoonlijke ervaringen, herinneringen en foto's van vroeger waren nog niet gedocumenteerd.

De volgende acties werden door de erfgoedcel ondernomen:

Op 17 oktober 2013 werd een scansessie georganiseerd in de bib van Sint-Lievens-Houtem waar gericht op zoek werd gegaan naar materiaal over de jaarmarkt. Foto's van Jan De Pauw en Christiane De Landsheer zijn toen aan het licht gekomen.

Op de erfgoedbank werd alle materiaal rond Houtem Jaarmarkt bijeengevoegd in een thematische e-expo rond Houtem Jaarmarkt, deze werd gelanceerd op de vooravond van Houtem Jaarmarkt.

Tijdens Houtem Jaarmarkt verzamelde de erfgoedcel verhalen over de Jaarmarkt van vroeger, die worden ontsloten via de erfgoedbank en de blog van Houtem Jaarmarkt.

Deze actie mag een eerste goed zichtbare actie zijn in een blijvend proces van documenteren van de ervaringen van de doorsnee bezoeker, zodat het verhaal van de beleving van Houtem Jaarmarkt vroeger en nu concreter en tastbaarder wordt.

2. Communicatie/sensibilisering

Zoek een slogan voor de jaarmarkt!

Identificatiecode: 000148

Beschrijving:

Met het oog op het ontwikkelen van een meer hedendaagse vorm van promotie voor Houtem Jaarmarkt, de ontwikkeling van een logo en huisstijl, werd tijdens de jaarmarkt van 2012 een campagne opgestart om inwoners van de gemeente en bezoekers van de jaarmarkt een voorstel te laten doen voor een onderschrift, een slogan of slagzin.

Wie een voorstel wilde doen, kon kiezen uit een aantal mogelijkheden of kon een eigen idee indienen. De campagne werd opgestart in aanloop naar de jaarmarkt, om dan op de jaarmarkt aanwezig te zijn via 2 fysieke ideeënbussen met flyers, en een online invulformulier dat gepromoot

¹ Dit dossier werd naar waarheid samengesteld o.b.v. de door de aanvrager ingevoerde informatie in de databank www.immaterieelerfgoed.be. Alle inhoud & bijlagen zijn daar eveneens te raadplegen.

werd via de infokanalen van het gemeentebestuur. De enquête kon wel of niet anoniem worden ingevuld.

De bedoeling was om burgerbetrokkenheid te stimuleren, maar ook om voeling te krijgen met hoe de gemeenschap het ziet. Welke aspecten wil ze benadrukken? Na de jaarmarkt werd de campagne verder gevoerd in de gemeente, zowel online als fysiek, door de ideeënbuss op verschillende openbare locaties te plaatsen (afrondering medio 2013).

Na de jaarmarkt van 2012 werden de eerste inzendingen reeds verzameld en geëvalueerd. De meeste voorstellen werden niet anoniem ingediend, dit leverde boeiende informatie op over de herkomst van de bezoekers. Hoewel de meeste kwamen van bezoekers uit Sint-Lievens-Houtem zelf of naburige gemeenten, zaten er ook inzendingen van bezoekers van verder, zelfs van andere provincies (vb. Tervuren, Veurne).

Op de flyer werden een aantal voorstellen voor slogans gezet, daarnaast een sensibiliserende tekst. Wil je zelf meedoen en je stem laten horen? Klik [hier](#) voor meer info.

Periode: 2012 tot 2013

Externe links (publiek): <http://www.houtemjaarmarkt.be>

Hedendaagse communicatietools voor Houtem Jaarmarkt

Identificatiecode: 000436

Beschrijving:

Tijdens Houtem Jaarmarkt 2013 werd een nieuw kleedje voor de jaarmarkt gelanceerd. Er werd een nieuw logo onthuld, een nieuwe huisstijl voor de communicatie ging in voege. Er werd een facebookpagina opgericht en een blog. Deze laatste werkt als mini-website waar praktische informatie wordt gecombineerd met persoonlijke getuigenissen. De facebookpagina werd gelanceerd in het voorjaar; de blog ging online op 10 november 2013.

Voor het ontwikkelen van deze nieuwe look ging de organisatie een jaar op voorhand aan de slag. Er werd een brede oproep gelanceerd om voorstellen in te dienen voor een slogan voor de jaarmarkt. Al deze informatie werd verzameld en hieruit werd het onderschrift "Beestig erfgoed!" gedistilleerd. Deze slogan, samen met de interpretatie dat de jaarmarkt in de kern dus draait om erfgoed en dieren, werd in de handen gelegd van een professioneel ontwerpbureau. Hieruit volgde een logo dat sterk staat in zijn eenvoud: een stevige letter H met koeienstaart, omcirkeld door naam en slogan, als vertaling voor een keurmerk of label, zoals Houtem Jaarmarkt dat wil zijn.

Effectiviteit:

Tijdens Houtem Jaarmarkt 2013 werd een nieuw kleedje voor de jaarmarkt gelanceerd. Er werd een nieuw logo onthuld, een nieuwe huisstijl voor de communicatie ging in voege. Er werd een facebookpagina opgericht en een blog. Deze laatste werkt als mini-website waar praktische informatie wordt gecombineerd met persoonlijke getuigenissen. De facebookpagina werd gelanceerd in het voorjaar; de blog ging online op 10 november 2013.

Voor het ontwikkelen van deze nieuwe look ging de organisatie een jaar op voorhand aan de slag. Er werd een brede oproep gelanceerd om voorstellen in te dienen voor een slogan voor de jaarmarkt. Al deze informatie werd verzameld en hieruit werd het onderschrift "Beestig erfgoed!" gedistilleerd. Deze slogan, samen met de interpretatie dat de jaarmarkt in de kern dus draait om erfgoed en dieren, werd in de handen gelegd van een professioneel ontwerpbureau. Hieruit volgde een logo dat sterk staat in zijn eenvoud: een stevige letter H met koeienstaart, omcirkeld door naam en slogan, als vertaling voor een keurmerk of label, zoals Houtem Jaarmarkt dat wil zijn.

Vertaald naar de erfgoedsector zouden we kunnen stellen dat Houtem Jaarmarkt niet alleen een feest wil blijven zijn, maar ook wil evolueren naar een platform. Dit zowel wat betreft haar kernaspecten in

de landbouwsfeer maar ook wat betreft haar erfgoedwerking, vooral dan m.b.t. andere, gelijkaardige evenementen. In het voorbije jaar was het daarom niet verwonderlijk dat de organisatie achter Houtem Jaarmarkt gecontacteerd werd door o.m. de organisatoren van de Zuidlaardermarkt in Groningen (een gelijkaardige traditie) en door vele buitenlandse geïnteresseerden, zoals een Finse fotograaf die boeren zocht die wilden meewerken aan zijn artistieke fotoreportage van Belgische witblauw runderen. Houtem Jaarmarkt hoopt deze rol in de toekomst meer en meer waar te maken, om misschien niet enkel een element op de lijst te zijn maar te kunnen evolueren in de richting van een goede voorbeeldpraktijk.

Periode: 10 november 2013

Externe links (publiek): <https://www.facebook.com/pages/Houtem-Jaarmarkt/170974493073449>;
<http://blog.houtemjaarmarkt.be>

Rondleiding achter de schermen van Houtem Jaarmarkt

Identificatiecode: 000449

Beschrijving:

Om te kunnen tonen wat er allemaal moet geregeld worden om Houtem Jaarmarkt vandaag te organiseren, werd in 2013 voor het eerst een rondleiding achter de schermen georganiseerd. De bedoeling was om grotere betrokkenheid te creëren door uit te leggen wat de traditie van de jaarmarkt is, en waarom deze vandaag door het Gemeentebestuur van Sint-Lievens-Houtem nog steeds georganiseerd wordt ondanks de bijzonder grote logistieke en financiële inspanningen die hiervoor nodig zijn.

De inhoud van de rondleiding werd uitgewerkt door de gemeentelijke archivaris in samenwerking met de coördinator van de jaarmarkt, en een inwoner van Sint-Lievens-Houtem die bijzonder veel kennis heeft van de traditie en de praktijk. Er waren 30 aanwezigen en meer deelnemers waren niet mogelijk wegens praktische redenen. De rondleiding was in haar eerste editie dus volzet. De intentie is er om in de toekomst nog meer rondleidingen te organiseren en hiervoor beetje bij beetje gidsen te trainen zodat zij inhoudelijk sterk kunnen vertellen over de traditie enerzijds en over de praktijk van de organisatie anderzijds.

Periode: 11 november 2013

Houtem Jaarmarkt op locatie: Warandepark

Identificatiecode: 000489

Beschrijving:

Ter gelegenheid van de nationale feestdag trekt Houtem Jaarmarkt sinds 2011 naar Brussel, om een nieuw publiek aan te spreken. De organisatie van de jaarmarkt doet dit op uitnodiging van het SIBP, de vereniging ter promotie van de stad Brussel. De promotiestand bestaat uit een tentoonstelling van oude koeienrassen, een demonstratie met Haflingerpaarden, standen met streekproducten uit Sint-Lievens-Houtem en de regio Vlaamse Ardennen, aangevuld met muziek en animatie. Ongeveer 120 vrijwilligers werken aan deze activiteit mee - zij vormen een feestcomité voor Houtem Jaarmarkt. In 2013 bracht dit een unieke belevenis met zich mee: ter gelegenheid van de kroning van Koning Filip, mocht het gemeentebestuur van Sint-Lievens-Houtem, Houtem Jaarmarkt vertegenwoordigend, als eerste Belgische gemeente het nieuwe koningspaar persoonlijk feliciteren. Er werden streekproducten overhandigd en een kist met het allerfijnste Vlierzeelse witloof.

Tentoonstelling oude koeienrassen op Houtem Jaarmarkt

Identificatiecode: 000496

Beschrijving:

Sinds 2010 wordt op Houtem Jaarmarkt een tentoonstelling georganiseerd van "oude" of "vergeten"

koeienrassen. Daarmee verwijst de organisatie van de jaarmarkt naar koeienrassen die vandaag de dag niet vaak meer gekweekt worden, omdat hun opbrengst niet zo groot is als andere rassen waarnaar in de professionele veeteeltwereld vaak de voorkeur uit gaat. De tentoonstelling wordt georganiseerd i.s.m. het CRV (Centrum voor RunderVeeteelt) en is een hele onderneming: net als alle andere runderen die naar de jaarmarkt worden gebracht, moeten deze bijzondere "modelkoeien" alle nodige behandelingen krijgen die verplicht zijn voor deelname aan het evenement (controle dierenarts voor vertrek en bij aankomst, IBR-statuuut gedocumenteerd, verzorging ter plekke, de eigenaar blijft bij het dier slapen in de nacht van 11 op 12 november).

De koeienrassen die hier worden getoond zijn een herinnering aan de runderen die vroeger te koop werden aangeboden op jaarmarkten zoals die van Sint-Lievens-Houtem. Via subsidies voor het kweken van deze rassen worden ze vandaag nog in stand gehouden. Het CRV zorgt voor informatie en documentatie en heeft op Houtem Jaarmarkt dus een goede context gevonden voor het bekend maken van deze aanpak bij het grotere publiek. Lees meer over wat het CRV doet op deze site: <https://www.crv4all.be>.

Externe media (publiek): <https://www.youtube.com/watch?v=sdNFipxLn8c>

4. Overdracht

De Markt van Mij

Identificatiecode: 000037

Beschrijving:

Een blogproject waarbij leerlingen uit lokale basisscholen zich een schooljaar lang engageerden om zich te verdiepen in het erfgoed van de jaarmarkt. De kinderen hebben gegraven in digitale en analoge archieven, namen interviews af, namen foto's of maakten filmpjes, en postten hun resultaten op het internet.

Begin 2013 werd de site offline gehaald omdat het project begrensd was in de tijd, maar alle materialen werden bewaard door de gemeente Sint-Lievens-Houtem.

Effectiviteit:

"De Markt van Mij" was erop gericht de toekomstige generatie burgers van Sint-Lievens-Houtem bewust te maken van het erfgoedelement Houtem Jaarmarkt, en zo betrokkenheid daarbij te vergroten. Het project wilde transmissie teweeg brengen, maar tegelijkertijd werd er ook werk gemaakt van digitaal alfabetisme. Zo konden scholen die eraan deelnamen leerdoelstellingen bereiken zowel op gebied van erfgoed als op gebied van nieuwe media. Een project uitwerken op maat van de scholen, tegemoet komend aan de concrete objectieven van het leerplan, verlaagt de drempel tot participatie. Dit draagt bij tot de algemene effectiviteit. Alle scholen van Sint-Lievens-Houtem namen deel aan het project. 500 leerlingen uit kleuter- en basisonderwijs hebben actief projecten uitgewerkt in klasverband. Er was bijzonder veel positieve weerklank te horen, zowel bij de kinderen en leerkrachten, als bij de ouders.

Enkele reacties van de leerkrachten:

"Ik vond het een mooi initiatief. Werken rond erfgoed sluit goed aan bij de leerplandoelen. De kinderen hebben er graag rond gewerkt. Ze voelen zich ook meer betrokken als het om hun eigen omgeving gaat. (...) Ik moet wel vaststellen dat onze leerlingen van 6L maar geringe interesse of binding hebben met de jaarmarkt. Misschien zal daar nu wat verandering in komen."

"Iedereen van de peuterklas tot het zesde leerjaar heeft dit schooljaar gewerkt rond "De Markt van Mij". Het project leefde zelfs verder tijdens de speeltijden, bijvoorbeeld: de leerlingen maakten met de herfstblaadjes een koe."

"De jaarmarkt is voor ons een jaarlijkse gebeurtenis die nu nooit meer zal verdwijnen en die nog

meer betekenis en bekendheid heeft gekregen. Dit project heeft er ons toe aangezet om ons nog meer te verdiepen in het ontstaan en de geschiedenis van de jaarmarkt."

Periode: 1 september 2011 tot 31 december 2012

Bestanden (publiek): presentatie pers.ppt

Beschermcomité Houtem Jaarmarkt

Identificatiecode: 000488

Beschrijving:

In 2013 werd een beschermcomité opgericht. Het comité verenigt peters en meters die de kernaspecten van de traditie vertegenwoordigen en een netwerk vormen van partners en aanspreekpunten. De komende jaren zullen ideeën over de bescherming aan het comité voorgelegd worden en zal samen met hen op pad gegaan worden voor het uitwerken van concrete strategieën. De peters en meters kunnen de organisatie achter Houtem Jaarmarkt inspireren: zij beschikken over nuttige kennis om daarin bij te staan.

De bedoeling van dit comité is om mensen te verenigen vanuit landbouw én cultuur, de geschiedenis te koppelen aan het actief werken aan de toekomst, de traditie mee te nemen naar morgen.

Effectiviteit: In 2013 werd een beschermcomité opgericht. Het comité verenigt peters en meters die de kernaspecten van de traditie vertegenwoordigen en een netwerk vormen van partners en aanspreekpunten. De komende jaren zullen ideeën over de bescherming aan het comité voorgelegd worden en zal samen met hen op pad gegaan worden voor het uitwerken van concrete strategieën. De peters en meters kunnen de organisatie achter Houtem Jaarmarkt inspireren: zij beschikken over nuttige kennis om daarin bij te staan.

De bedoeling van dit comité is om mensen te verenigen vanuit landbouw én cultuur, de geschiedenis te koppelen aan het actief werken aan de toekomst, de traditie mee te nemen naar morgen. De uitnodiging aan de peters en meters werd beschreven als volgt: de organisatie wil aan de slag met de jaarmarkt, niet alleen door ze te blijven organiseren, maar door meer dan vroeger een platform te worden om handelaars en ondernemers bijeen te brengen. De intentie is om een forum creëren waar veranderingen in de betrokken sectoren gesignaleerd, besproken en bediscussieerd kunnen worden. De bedoeling is verder om zelf actief te gaan nadenken over: waar moet het heen met zo'n jaarmarkt? Kan Houtem Jaarmarkt een rol spelen in algemene tendensen op gebied van landbouweconomie? Ambulante economie? Culturele tradities? Omdat op Houtem Jaarmarkt cultuur en economie mekaar een hand geven, willen wij mensen bijeenbrengen uit verscheidene hoeken. Daarin passen de Boerenbond, ook ABS, het CAG, maar ook het departement Landbouw, de plaatselijke erfgoedcel, de provinciegouverneur, daarnaast vertegenwoordigers van de verschillende betrokken partijen (veehandelaars, paardenhandelaars...) en uiteraard alle schepenen die ooit schepen waren van onze jaarmarkt. Het comité is geen vast gegeven: er kunnen in de komende jaren nog nieuwe peters en meters aan worden toegevoegd.

De volgende leden werden in 2013 in het comité opgenomen (uitbreiding in de komende jaren is mogelijk):

- De heer Herman De Croo, minister van Staat, gewezen Kamervoorzitter, volksvertegenwoordiger, ereburgemeester van Brakel
- De heer Jan Briers, provinciegouverneur Oost-Vlaanderen
- De heer Alexander Vercamer, Eerste gedeputeerde van de provincie Oost-Vlaanderen
- De heer Björn Rzoska, Vlaams volksvertegenwoordiger
- De heer Jules Van Liefveringe, secretaris-generaal departement Landbouw en Visserij
- De heer Johan Sanders, Boerenbond
- De heer Guy Depraetere, ABS

- Mevrouw Chantal Gheysen, Economische Raad voor Oost-Vlaanderen
- Mevrouw Chantal Bischof, Centrum Agrarische Geschiedenis
- Mevrouw Laure Messiaen, Landelijk Expertisecentrum voor de Cultuur van Alledag
- De heer Bertrand Vrijens, voorzitter Raad van Bestuur Erfgoedcel Viersprong
- De heer René Delvaeye, vertegenwoordiger vzw Vlaams Haflingerstamboek
- De heer Patric Buggenhout, vertegenwoordiger Belgisch Warmbloedpaard
- De heer Peter Van Melckebeke, vertegenwoordiger Belgisch Trekpaard
- De heer Piet Lagaert, vertegenwoordiger Irish Cob
- Mevrouw Anita Aerts, vertegenwoordiger Welsh
- Mevrouw Helsen Mariette Vertegenwoordiger Shetland
- De heer Marc Van den Bossche, vertegenwoordiger Centrum voor Runderveeteelt
- De heer Lieven Latoir, burgemeester van Sint-Lievens-Houtem
- De heer Hubert Verhoeyen, ereschepen Houtem Jaarmarkt
- De heer Bernard Van Pamel, oud-schepen Houtem Jaarmarkt
- Mevrouw Sofie Boeykens, schepen Houtem Jaarmarkt
- Mevrouw Nele Buys, coördinator Houtem Jaarmarkt

Verankering Houtem Jaarmarkt in de gemeentelijke BBC (beleids- en beheerscyclus)

Identificatiecode: 000490

Beschrijving:

In 2013 bereidden alle gemeentes zich voor op de meerjarige beleidsplanning voor de periode 2014-2019 via het uitwerken van een strategisch plan, de zogenaamde BBC of beleids- en beheerscyclus. Bij de invoering van de beleids- en beheerscyclus (BBC) moest de Vlaamse overheid twee extremen verzoenen: ener- zijds de behoefte van een bestuur aan een eigen indeling van de beleidsrapporten (meerjarenplan, budget, jaarrekening) in een structuur die zo nauw mogelijk aansluit bij de eigenheid van de gemeente zelf (en bijvoorbeeld gebaseerd is op het organogram) en anderzijds de vraag van Vlaanderen om beleidsmatige statistische informatie te kunnen verzamelen, verwerken en verspreiden.

Eind jaren '80 kreeg Houtem Jaarmarkt een versterkende impuls onder het toenmalige bestuur van de gemeente Sint-Lievens-Houtem; in de daaropvolgende decennia werd het gemeentebestuur de belangrijkste organisator. Dit was noodzakelijk voor het verdere bestaan, mede door de invloed van steeds strenger en complexer wordende wetgeving op gebied van gebruik van openbare ruimte, welzijn van mens en dier. Het bestuur incorporeerde het feest als jaarlijks terugkerend evenement, en bleef erop inzetten om het feest mogelijk te maken voor het plezier van de gemeenschap en ter ondersteuning van de plaatselijke economie.

Via het beschrijven van de intentie om borgingsmaatregelen toe te passen in de nieuwe structuur van beleids- en beheerscyclus expliciteert het gemeentebestuur haar blijvende ondersteuning aan de complexe organisatie die vandaag de dag noodzakelijk is voor het louter voortbestaan van dit erfgoedelement.

Rapportage 2012

Voortgangsrapportering over de borging van een element van immaterieel cultureel erfgoed

KE-CE-007-110420

Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Kunsten en Erfgoed

Afdeling Erfgoed

Arenbergstraat 9, 1000 BRUSSEL

Tel. 02 553 68 68 – Fax 02 553 69 69

E-mail: marina.laureys@cjsm.vlaanderen.be

Website: www.kunstenenerfgoed.be

In te vullen door de
behandelende afdeling
ontvangstdatum

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier rapporteert u aan het Agentschap Kunsten en Erfgoed over de recent uitgevoerde en geplande activiteiten op het vlak van de borging van het genoemde element van immaterieel cultureel erfgoed. Die activiteiten meldt u in het kader van de jaarlijkse opvolging van elementen die in de Inventaris Vlaanderen voor Immaterieel Cultureel Erfgoed zijn opgenomen.

Aan wie bezorgt u deze aanvraag?

U kunt dit formulier zowel op papier als digitaal indienen:

- Vul het formulier elektronisch in, druk het af, en stuur het ondertekend in **twee exemplaren** naar het adres bovenaan op dit formulier, t.a.v. Marina Laureys, afdelingshoofd.
- Stuur het digitale exemplaar via e-mail naar cultureelerfgoed@vlaanderen.be, of bezorg het op cd-rom.

Wie is de contactpersoon voor uw aanvraag?

De contactpersonen voor uw aanvraag zijn Dries Van Den Broucke, dries.vandenbroucke@cjsm.vlaanderen.be en Arlette Thys, arlette.thys@cjsm.vlaanderen.be.

Waar vindt u meer informatie?

Het reglement Immaterieel Cultureel Erfgoed vindt u op www.kunstenenerfgoed.be.

Gegevens van de aanvrager

1 Vul hieronder de gegevens van de aanvrager in.

naam van de organisatie Gemeentebestuur Sint-Lievens-Houtem

eventuele roepnaam

rechtspersoonlijkheid Openbaar bestuur

website www.sint-lievens-houtem.be

korte voorstelling van de aanvrager

2 Vul de correspondentiegegevens van de aanvrager in.

aanschrijftitel ☐ De heer ☒ Mevrouw

voor- en achternaam Nele Buys

straat en nummer Fabrieksstraat 19

postnummer en gemeente 9520 Sint-Lievens-Houtem

telefoon- of gsm-nummer 053 60 72 30

e-mailadres cultuur@sint-lievens-houtem.be

Gegevens van het element van immaterieel cultureel erfgoed

Identificatie van het element

3 Vul de naam van het element in.

Houtem Jaarmarkt

Borging van het element

4 Geef de voorbije en de huidige acties die genomen zijn om het element te borgen sinds het jaar van de aanvraag of sinds het vorige rapporteringsjaar

Onderzoek mogelijkheden Europese subsidiëring van infrastructuur die essentieel is voor het jaarmarktgebeuren. In de komende jaren staat immers de grondige heraanleg van het marktplein op het programma. Voorlopig geen positieve resultaten.

Op uitnodiging van de museumconsulent van de provincie Oost-Vlaanderen denken we na over hoe we zichtbaarheid gaan geven aan de jaarmarkt, in overeenstemming met de essentie van het element. Voorlopig geen verder gevolg aan gegeven vanuit de provincie. Bij de opening van het Provinciaal Erfgoedcentrum te Ename heeft de provincie wel zichtbaarheid gegeven aan alle elementen van immaterieel erfgoed van Oost-Vlaanderen, waaronder Houtem Jaarmarkt.

Evocatie Houtem Jaarmarkt in het Warandepark te Brussel, ter gelegenheid van de nationale feestdag 21 juli.

De Markt van Mij: digitaal educatief blogproject i.s.m. alle scholen van de gemeente om het bewustzijn van het erfgoed te versterken en zo het draagvlak in de toekomst te verzekeren. Ontwikkeld en begeleid door de erfgoedcel Viersprong Land van Rode, vzw Moos en Heemkunde Vlaanderen met subsidies van DYNAMO3. Gestart bij het begin van het schooljaar in september 2011. Het project werd voorgesteld op de DYNAMOdagen te Gent en op de E-culture Fair te Hasselt, als voorbeeld van een project dat sterk inzet op zowel erfgoed als digitale alfabetisering, en dit met een relatief laag budget. De Markt van Mij wordt afgesloten op het einde van het schooljaar in juni 2012 met een ontmoetingsfeest voor alle deelnemende kinderen en hun leerkrachten. De blog wordt nog actief gehouden tot aan de volgende Houtem Jaarmarkt. Daarna wordt hij op een gepaste manier "gearchiveerd": hij zal afgesloten worden, maar wel nog enige jaren onder de vorm van blog raadpleegbaar blijven. Ondertussen wordt er werk gemaakt van nieuwe presentatieruimte op het net waar de blog dan uiteindelijk op een of andere manier kan in overgaan of opgenomen worden.

Jaarmarktcoördinatieteam: sinds begin 2012 zijn de gemeentelijke jaarmarktcoördinator en de cultuurbeleidscoördinator (2 personeelsleden tewerkgesteld op niveau A) intensiever gaan samenwerken. Zij vormen samen een jaarmarktcoördinatieteam dat werk moet maken van de inhoudelijke en praktische organisatie van de zomer- en winterjaarmarkt in Sint-Lievens-Houtem. Via deze personeelsformatie kan er meer verbindend vermogen worden geactiveerd tussen het cultuur- en erfgoedbeleid enerzijds en anderzijds het beleid op gebied van lokale economie, en het bijzondere economische potentieel van de jaarmarkt.

Interview met Patrick Buggenhout, voorzitter van de vereniging van het Belgische Warmbloedpaard, een vereniging sterk betrokken bij de organisatie van de Jaarmarkt. Dit uitgebreide interview werd opgenomen in het eerste nummer van "De Krant van 't Rodeland", een zesmaandelijks blad van de regionale erfgoedcel Viersprong Land van Rode dat verspreid wordt in de hele regio (26 000 bussen).

5 Vermeld de maatregelen die uiterlijk binnen een jaar voor de borging genomen zullen worden.

Evocatie Houtem Jaarmarkt in het Warandepark te Brussel, ter gelegenheid van de nationale feestdag 21 juli 2012. Bedoeling om sfeer van de jaarmarkt op te roepen en interactieve beleving te voorzien, vooral in functie van gezinnen met kinderen. Een opportuniteit om meer zichtbaarheid te geven aan ons element. Na een gesmaakte versie in 2011, wordt deze activiteit hernomen in 2012.

Meer automatisering bij de organisatie: het jaarmarktcoördinatieteam zal er voortdurend naar streven om werk te maken van meer automatisering achter de schermen van de organisatie van Houtem Jaarmarkt, zoals het digitaliseren van de dispatching van de markt, en een gedetailleerd draaiboek voor de organisatie. Dit lijkt op het eerste misschien geen erfgoedkwestie te zijn; toch is het minutieus beheersen van deze complexe organisatie een voorwaarde om meer grip te krijgen op alle actoren en acties die erbij betrokken zijn. Het is een in kaart brengen van wat gebeurt en wie betrokken is, tot in de kleinste details. Bovendien zorgt beheersing voor betere continuïteit. Op dit gebied ligt nog heel wat werk voor de boeg.

Testgroep erfgoedplatform CJSJ: de cultuurbeleidscoördinator heeft zich kandidaat gesteld voor de testgroep van het erfgoedplatform dat door CJSJ wordt ontwikkeld voor het immaterieel erfgoedveld in Vlaanderen.

PDPO project "On-tastbaar erfgoed? Amaai, mijne frak! En Houtem Jaarmarkt dan?": een goedgekeurd PDPO II-project in uitvoering tussen januari 2012 en juni 2014. Het project wil een actieprogramma op touw zetten om op geïntegreerde wijze het immateriële erfgoed te borgen van de winterjaarmarkt. Methodes zullen worden ontwikkeld om dit erfgoed te 'borgen' én 'toegankelijk te maken', niet alleen voor de bezoeker van de jaarmarkt, maar ook voor elke geïnteresseerde het jaar door via website, belevingsvormen, uitwisselingsprocessen en pedagogische projecten. In het kader daarvan wordt alvast gewerkt aan een communicatieplan en nieuwe vormen van het duurzaam betrekken van doelgroepen (vb. idee voor een project "De Ambassadeurs, waarbij jaarlijks 2 lagereschoolkinderen aangeduid worden als "ambassadeurs" van Houtem Jaarmarkt. Zij vervullen een ceremoniële rol maar moeten die waar kunnen maken mits educatieve omkadering. Zo wordt onder hun leeftijdsgenoten gezorgd voor het "uitdragen" van een gemeenschapsgegeven, en krijgt het gegeven een persoonlijke stem).

LEADER project Vlaamse Ardennen – Une Autre Provence: het gemeentebestuur zet de jaarmarkt in bij het transnationaal samenwerkingsproject tussen de regio Vlaamse Ardennen en de regio Une Autre Provence uit Frankrijk. Het project focust op de samenwerking tussen horecaondernemers en producenten van hoeve- en streekproducten en zal hiervoor kennis vergaren in de streek rond de Mont Ventoux. Une Autre Provence zal op haar beurt in de Vlaamse Ardennen inspiratie putten voor de promotie van het cyclotoerisme. Het is m.a.w. een kennisuitwisselingsproject. Une Autre Provence is de gastregio op Houtem Jaarmarkt 2012.

6 Vermeld de erkende cultureel-erfgoedorganisatie of -organisaties waarmee u hebt samengewerkt of waarmee u zult samenwerken en beschrijf de manier waarop u samenwerkt.

Het gaat hier om organisaties die erkend en/of gesubsidieerd worden op basis van het decreet op de Volkscultuur van 1998, het Archiefdecreet van 2002, het Erfgoeddecreet van 2004 of het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008, of om cultureel-erfgoedcellen van gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden of de VGC waarmee de Vlaamse Gemeenschap een cultureel-erfgoedconvenant heeft gesloten.

*Geef ook telkens een **evaluatie** van die samenwerking.*

Erfgoedcel Viersprong Land van Rode : Eerste een voornaamste aanspreekpunt voor het gemeentebestuur wat betreft de borging van en algemene omgang met het ICE-element Houtem Jaarmarkt is de regionale erfgoedcel viersprong Land van Rode. Een van de erfgoedcoördinatoren was nauw betrokken bij het blogproject De Markt van Mij en maakte deel uit van de interne werkgroep. De erfgoedcel was ook betrokken bij de presentatie in Brussel. Verder werkt het jaarmarktcoördinatieteam hand in hand samen met de cel voor de opvolging van de evolutie op gebied van ICE-beleid.

EVALUATIE: de erfgoedcel is een onmisbare partner in de verdere ontwikkeling van ons denken over "borging". Dankzij de betrokkenheid bij het educatieve project werd de interne organisatie geoptimaliseerd.

Erfgoedcel Meetjesland: Voor het uitwerken van acties binnen het PDPOproject zal het gemeentebestuur niet alleen inspiratie zoeken bij de eigen erfgoedcel maar ook bij de erfgoedcel van het Meetjesland. Deze erfgoedcel gaf haar ondersteuning bij het indienen van het aanvraagdossier van het project.

Vzw Mooss: Deze organisatie werd aangesteld voor het inhoudelijk uitwerken van het project De Markt van Mij. Mooss ontwikkelde binnen het gegeven van de doelgroep en de idee van een blogproject, de concrete aanpak. Moos ging vervolgens ook aan de slag in de deelnemende scholen. Tot slot zorgde Mooss voor de look van het project.

EVALUATIE: Moos zorgde voor een originele en professionele uitwerking van het project.

Heemkunde Vlaanderen: Deze organisatie was partner bij het project De Markt van Mij. De blog werd ontwikkeld en mee opgevolgd door Tijn Vereenoghe.

EVALUATIE: Heemkunde Vlaanderen heeft gezorgd voor een goede voorbereiding een verdere begeleiding bij het project.

Bij te voegen bijlagen

7 Geef, als dat van toepassing is, een lijst van alle bijlagen die u bij uw aanvraag volgt.

Vermeld alleen de bijlagen die verband hebben met de genomen maatregelen.

Geen bijlagen.

Ondertekening door de aanvrager

8 | Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en in het bijbehorende opvolgingsdossier naar waarheid ingevuld zijn.

datum dag

1	0
---	---

 maand

0	5
---	---

 jaar

2	0	1	2
---	---	---	---

handtekening

Privacywaarborg

- 9 | *Het agentschap Kunsten en Erfgoed, Arenbergstraat 9, 1000 Brussel, verwerkt de gegevens die u in dit formulier meedeelt, voor identificatiedoeleinden. Overeenkomstig de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens hebt u het recht om kennis te krijgen van uw gegevens in ons bestand en zo nodig de verbetering ervan aan te vragen.*
- Voor meer informatie over de verwerking van uw gegevens kunt u het register bij de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer raadplegen.*

Rapportage 2011

Voortgangsrapportering over de borging van een element van immaterieel cultureel erfgoed

KE-CE-007-110420

Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Kunsten en Erfgoed

Afdeling Erfgoed

Arenbergstraat 9, 1000 BRUSSEL

Tel. 02 553 68 68 – Fax 02 553 69 69

E-mail: marina.laureys@cjsm.vlaanderen.be

Website: www.kunstenenerfgoed.be

In te vullen door de
behandelende afdeling
ontvangstdatum

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier rapporteert u aan het Agentschap Kunsten en Erfgoed over de recent uitgevoerde en geplande activiteiten op het vlak van de borging van het genoemde element van immaterieel cultureel erfgoed. Die activiteiten meldt u in het kader van de jaarlijkse opvolging van elementen die in de Inventaris Vlaanderen voor Immaterieel Cultureel Erfgoed zijn opgenomen.

Aan wie bezorgt u deze aanvraag?

U kunt dit formulier zowel op papier als digitaal indienen:

- Vul het formulier elektronisch in, druk het af, en stuur het ondertekend in **twee exemplaren** naar het adres bovenaan op dit formulier, t.a.v. Marina Laureys, afdelingshoofd.
- Stuur het digitale exemplaar via e-mail naar cultureelerfgoed@vlaanderen.be, of bezorg het op cd-rom.

Wie is de contactpersoon voor uw aanvraag?

De contactpersonen voor uw aanvraag zijn Dries Van Den Broucke, dries.vandenbroucke@cjsm.vlaanderen.be en Arlette Thys, arlette.thys@cjsm.vlaanderen.be.

Waar vindt u meer informatie?

Het reglement Immaterieel Cultureel Erfgoed vindt u op www.kunstenenerfgoed.be.

Gegevens van de aanvrager

1 Vul hieronder de gegevens van de aanvrager in.

naam van de organisatie Gemeentebestuur Sint-Lievens-Houtem

eventuele roepnaam

rechtspersoonlijkheid Openbaar bestuur

website www.sint-lievens-houtem.be

korte voorstelling van de aanvrager

2 Vul de correspondentiegegevens van de aanvrager in.

aanschrijftitel ☐ De heer ☒ Mevrouw

voor- en achternaam Nele Buys

straat en nummer Fabrieksstraat 19

postnummer en gemeente 9520 Sint-Lievens-Houtem

telefoon- of gsm-nummer 053 60 72 30

e-mailadres cultuur@sint-lievens-houtem.be

Gegevens van het element van immaterieel cultureel erfgoed

Identificatie van het element

3 Vul de naam van het element in.

Houtem Jaarmarkt

Borging van het element

4 Geef de voorbije en de huidige acties die genomen zijn om het element te borgen sinds het jaar van de aanvraag of sinds het vorige rapporteringsjaar

Onderzoek mogelijkheden Europese subsidiëring van infrastructuur die essentieel is voor het jaarmarktgebeuren. In de komende jaren staat immers de grondige heraanleg van het marktplein op het programma. Voorlopig geen positieve resultaten.

Op uitnodiging van de museumconsulent van de provincie Oost-Vlaanderen denken we na over hoe we zichtbaarheid gaan geven aan de jaarmarkt, in overeenstemming met de essentie van het element. Voorlopig geen verder gevolg aan gegeven vanuit de provincie. Bij de opening van het Provinciaal Erfgoedcentrum te Ename heeft de provincie wel zichtbaarheid gegeven aan alle elementen van immaterieel erfgoed van Oost-Vlaanderen, waaronder Houtem Jaarmarkt.

Evocatie Houtem Jaarmarkt in het Warandepark te Brussel, ter gelegenheid van de nationale feestdag 21 juli.

De Markt van Mij: digitaal educatief blogproject i.s.m. alle scholen van de gemeente om het bewustzijn van het erfgoed te versterken en zo het draagvlak in de toekomst te verzekeren. Ontwikkeld en begeleid door de erfgoedcel Viersprong Land van Rode, vzw Moos en Heemkunde Vlaanderen met subsidies van DYNAMO3. Gestart bij het begin van het schooljaar in september 2011. Het project werd voorgesteld op de DYNAMOdagen te Gent en op de E-culture Fair te Hasselt, als voorbeeld van een project dat sterk inzet op zowel erfgoed als digitale alfabetisering, en dit met een relatief laag budget. De Markt van Mij wordt afgesloten op het einde van het schooljaar in juni 2012 met een ontmoetingsfeest voor alle deelnemende kinderen en hun leerkrachten. De blog wordt nog actief gehouden tot aan de volgende Houtem Jaarmarkt. Daarna wordt hij op een gepaste manier "gearchiveerd": hij zal afgesloten worden, maar wel nog enige jaren onder de vorm van blog raadpleegbaar blijven. Ondertussen wordt er werk gemaakt van nieuwe presentatieruimte op het net waar de blog dan uiteindelijk op een of andere manier kan in overgaan of opgenomen worden.

Jaarmarktcoördinatieteam: sinds begin 2012 zijn de gemeentelijke jaarmarktcoördinator en de cultuurbeleidscoördinator (2 personeelsleden tewerkgesteld op niveau A) intensiever gaan samenwerken. Zij vormen samen een jaarmarktcoördinatieteam dat werk moet maken van de inhoudelijke en praktische organisatie van de zomer- en winterjaarmarkt in Sint-Lievens-Houtem. Via deze personeelsformatie kan er meer verbindend vermogen worden geactiveerd tussen het cultuur- en erfgoedbeleid enerzijds en anderzijds het beleid op gebied van lokale economie, en het bijzondere economische potentieel van de jaarmarkt.

Interview met Patrick Buggenhout, voorzitter van de vereniging van het Belgische Warmbloedpaard, een vereniging sterk betrokken bij de organisatie van de Jaarmarkt. Dit uitgebreide interview werd opgenomen in het eerste nummer van "De Krant van 't Rodeland", een zesmaandelijks blad van de regionale erfgoedcel Viersprong Land van Rode dat verspreid wordt in de hele regio (26 000 bussen).

5 Vermeld de maatregelen die uiterlijk binnen een jaar voor de borging genomen zullen worden.

Evocatie Houtem Jaarmarkt in het Warandepark te Brussel, ter gelegenheid van de nationale feestdag 21 juli 2012. Bedoeling om sfeer van de jaarmarkt op te roepen en interactieve beleving te voorzien, vooral in functie van gezinnen met kinderen. Een opportuniteit om meer zichtbaarheid te geven aan ons element. Na een gesmaakte versie in 2011, wordt deze activiteit hernomen in 2012.

Meer automatisering bij de organisatie: het jaarmarktcoördinatieteam zal er voortdurend naar streven om werk te maken van meer automatisering achter de schermen van de organisatie van Houtem Jaarmarkt, zoals het digitaliseren van de dispatching van de markt, en een gedetailleerd draaiboek voor de organisatie. Dit lijkt op het eerste misschien geen erfgoedkwestie te zijn; toch is het minutieus beheersen van deze complexe organisatie een voorwaarde om meer grip te krijgen op alle actoren en acties die erbij betrokken zijn. Het is een in kaart brengen van wat gebeurt en wie betrokken is, tot in de kleinste details. Bovendien zorgt beheersing voor betere continuïteit. Op dit gebied ligt nog heel wat werk voor de boeg.

Testgroep erfgoedplatform CJSM: de cultuurbeleidscoördinator heeft zich kandidaat gesteld voor de testgroep van het erfgoedplatform dat door CJSM wordt ontwikkeld voor het immaterieel erfgoedveld in Vlaanderen.

PDPO project "On-tastbaar erfgoed? Amaai, mijne frak! En Houtem Jaarmarkt dan?": een goedgekeurd PDPO II-project in uitvoering tussen januari 2012 en juni 2014. Het project wil een actieprogramma op touw zetten om op geïntegreerde wijze het immateriële erfgoed te borgen van de winterjaarmarkt. Methodes zullen worden ontwikkeld om dit erfgoed te 'borgen' én 'toegankelijk te maken', niet alleen voor de bezoeker van de jaarmarkt, maar ook voor elke geïnteresseerde het jaar door via website, belevingsvormen, uitwisselingsprocessen en pedagogische projecten. In het kader daarvan wordt alvast gewerkt aan een communicatieplan en nieuwe vormen van het duurzaam betrekken van doelgroepen (vb. idee voor een project "De Ambassadeurs, waarbij jaarlijks 2 lagereschoolkinderen aangeduid worden als "ambassadeurs" van Houtem Jaarmarkt. Zij vervullen een ceremoniële rol maar moeten die waar kunnen maken mits educatieve omkadering. Zo wordt onder hun leeftijdsgenoten gezorgd voor het "uitdragen" van een gemeenschapsgegeven, en krijgt het gegeven een persoonlijke stem).

LEADER project Vlaamse Ardennen – Une Autre Provence: het gemeentebestuur zet de jaarmarkt in bij het transnationaal samenwerkingsproject tussen de regio Vlaamse Ardennen en de regio Une Autre Provence uit Frankrijk. Het project focust op de samenwerking tussen horecaondernemers en producenten van hoeve- en streekproducten en zal hiervoor kennis vergaren in de streek rond de Mont Ventoux. Une Autre Provence zal op haar beurt in de Vlaamse Ardennen inspiratie putten voor de promotie van het cyclotoerisme. Het is m.a.w. een kennisuitwisselingsproject. Une Autre Provence is de gastregio op Houtem Jaarmarkt 2012.

6 Vermeld de erkende cultureel-erfgoedorganisatie of -organisaties waarmee u hebt samengewerkt of waarmee u zult samenwerken en beschrijf de manier waarop u samenwerkt.

Het gaat hier om organisaties die erkend en/of gesubsidieerd worden op basis van het decreet op de Volkscultuur van 1998, het Archiefdecreet van 2002, het Erfgoeddecreet van 2004 of het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008, of om cultureel-erfgoedcellen van gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden of de VGC waarmee de Vlaamse Gemeenschap een cultureel-erfgoedconvenant heeft gesloten.

*Geef ook telkens een **evaluatie** van die samenwerking.*

Erfgoedcel Viersprong Land van Rode : Eerste een voornaamste aanspreekpunt voor het gemeentebestuur wat betreft de borging van en algemene omgang met het ICE-element Houtem Jaarmarkt is de regionale erfgoedcel viersprong Land van Rode. Een van de erfgoedcoördinatoren was nauw betrokken bij het blogproject De Markt van Mij en maakte deel uit van de interne werkgroep. De erfgoedcel was ook betrokken bij de presentatie in Brussel. Verder werkt het jaarmarktcoördinatieteam hand in hand samen met de cel voor de opvolging van de evolutie op gebied van ICE-beleid.

EVALUATIE: de erfgoedcel is een onmisbare partner in de verdere ontwikkeling van ons denken over "borging". Dankzij de betrokkenheid bij het educatieve project werd de interne organisatie geoptimaliseerd.

Erfgoedcel Meetjesland: Voor het uitwerken van acties binnen het PDPOproject zal het gemeentebestuur niet alleen inspiratie zoeken bij de eigen erfgoedcel maar ook bij de erfgoedcel van het Meetjesland. Deze erfgoedcel gaf haar ondersteuning bij het indienen van het aanvraagdossier van het project.

Vzw Mooss: Deze organisatie werd aangesteld voor het inhoudelijk uitwerken van het project De Markt van Mij. Mooss ontwikkelde binnen het gegeven van de doelgroep en de idee van een blogproject, de concrete aanpak. Moos ging vervolgens ook aan de slag in de deelnemende scholen. Tot slot zorgde Mooss voor de look van het project.

EVALUATIE: Moos zorgde voor een originele en professionele uitwerking van het project.

Heemkunde Vlaanderen: Deze organisatie was partner bij het project De Markt van Mij. De blog werd ontwikkeld en mee opgevolgd door Tijn Vereenoghe.

EVALUATIE: Heemkunde Vlaanderen heeft gezorgd voor een goede voorbereiding een verdere begeleiding bij het project.

Bij te voegen bijlagen

7 Geef, als dat van toepassing is, een lijst van alle bijlagen die u bij uw aanvraag volgt.

Vermeld alleen de bijlagen die verband hebben met de genomen maatregelen.

Geen bijlagen.

Ondertekening door de aanvrager

8 | Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en in het bijbehorende opvolgingsdossier naar waarheid ingevuld zijn.

datum dag

1	0
---	---

 maand

0	5
---	---

 jaar

2	0	1	2
---	---	---	---

handtekening

Privacywaarborg

- 9 | *Het agentschap Kunsten en Erfgoed, Arenbergstraat 9, 1000 Brussel, verwerkt de gegevens die u in dit formulier meedeelt, voor identificatiedoeleinden. Overeenkomstig de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens hebt u het recht om kennis te krijgen van uw gegevens in ons bestand en zo nodig de verbetering ervan aan te vragen.*
Voor meer informatie over de verwerking van uw gegevens kunt u het register bij de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer raadplegen.

Rapportage 2010

**Agentschap Kunsten en Erfgoed
Afdeling Erfgoed
Mevrouw Marina Laureys
Arenbergstraat 9
1000 Brussel**

Uw kenmerk

Ons kenmerk
hco/LH002

100607

Datum

maandag 29 maart 2010

E-mail correspondent

Lokale.economie@sint-lievens-
houtem.be

Toestelnummer

053 60 72 45

Fax

053 62 84 14

Voortgangsrapportering over de bescherming van een element van immaterieel cultureel erfgoed

Geachte mevrouw

Hierbij in bijlage 10 exemplaren van het voortgangsrapport over de 'Inventaris van immaterieel cultureel erfgoed Vlaanderen' en het element 'Houtem Jaarmarkt'.

Met vriendelijke groeten

Namens het college

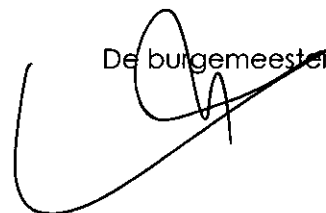
de secretaris

Gwen QUIPOR

De burgemeester

Lieven LATOIR

Voortgangsrapportering over de bescherming van een element van immaterieel cultureel erfgoed

Cultuur, Jeugd, Sport en Media
Kunsten en Erfgoed
 Afdeling Erfgoed
 Arenbergstraat 9, 1000 BRUSSEL
 Tel. 02 553 68 68 – Fax 02 553 69 69
 E-mail: marina.laureys@cjsm.vlaanderen.be
 Website: www.kunstenenerfgoed.be

In te vullen door de
 behandelende afdeling
 ontvangstdatum

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier geeft u de recent uitgevoerde en geplande activiteiten op het vlak van de bescherming van het betreffende element van immaterieel cultureel erfgoed aan. Deze activiteiten meldt u in het kader van de jaarlijkse opvolging van het in de 'Inventaris van immaterieel cultureel erfgoed Vlaanderen' opgenomen element.

Aan wie bezorgt u deze aanvraag?

U kunt dit formulier zowel op papier als digitaal indienen.

Vul het formulier elektronisch in, druk het af en stuur het ondertekend in **tien exemplaren** naar het adres bovenaan op dit formulier, t.a.v. Marina Laureys, afdelingshoofd.

Stuur het digitale exemplaar via e-mail naar cultureelerfgoed@vlaanderen.be of bezorg het op cd-rom.

Wie is de contactpersoon voor uw aanvraag?

De contactpersonen voor uw aanvraag zijn Arlette Thys, arlette.thys@cjsm.vlaanderen.be en Dries Van Den Broucke, dries.vandenbroucke@cjsm.vlaanderen.be.

Waar vindt u meer informatie?

Het reglement Immaterieel Cultureel Erfgoed vindt u op

Gegevens van de aanvrager

1 Vul hieronder de gegevens van de aanvrager in.

Naam van de organisatie Gemeentebestuur Sint-Lievens-Houtem

Eventuele roepnaam

Rechtspersoonlijkheid Openbaar bestuur

Website www.sint-lievens-houtem.be

Korte voorstelling van de
aanvrager

2 Vul de correspondentiegegevens van de aanvrager in.

aanschrijftitel ☐ De heer ☐ Mevrouw

voor- en achternaam College van Burgemeester en Schepenen

straat en nummer Marktplein 3

postnummer en gemeente 9520 Sint-Lievens-Houtem

telefoonnummer of gsm 053 60 72 25

e-mailadres secretaris@sint-lievens-houtem.be

Bescherming van het element

3 Geef de voorbije en de huidige acties die ondernomen zijn om het element te beschermen sinds het jaar van de aanvraag/het vorige rapporteringsjaar

Om Houtem Jaarmarkt verder te beschermen werd overgegaan tot het aanwerven van een extra personeelslid dat onder andere instaat voor de organisatie van de winterjaarmarkt en de bescherming van het element. Dit initiatief past in het beleid om via het bestuderen, verdiepen en verrichten van nieuw onderzoek de winterjaarmarkt te versterken en de leefbaarheid van het gebeuren te vergroten. Bedoeling is een meer diepgaande erfgoedwerking te verkrijgen met extra aandacht voor dit element van immaterieel erfgoed.

De plattelandsdichteres Lut de Block, aangesteld door de provincie Oost-Vlaanderen, steide tijdens de Academische Zitting van de Houtem Jaarmarkt 2009 haar plattelandsgedicht 'Winterjaarmarkt Sint-Lievens-Houtem – van onze reporter ter plekke' voor aan het publiek. Het gedicht geeft treffend en to-the-point weer wat Houtem Jaarmarkt is. Het gedicht werd gepubliceerd en uitgedeeld aan de genodigden en de bezoekers van de jaarmarkt.

De bundel met plattelandsgedichten van de dichter (waar dit gedicht deel uit maakt) werd op 14 januari 2010 voorgesteld aan het grote publiek in het poëziecentrum te Gent en is een uitgave van de provincie Oost-Vlaanderen.

In 2009 werd gewerkt aan het voordragen van en het indienen van een dossier voor Unesco erkenning als 'Intangible cultural heritage'. Het dossier is nu officieel ingediend en meer info omtrent een eventuele goedkeuring wordt verwacht rond november 2010.

Een nieuwe website, specifiek rond het thema Houtem Jaarmarkt werd geïntegreerd in de gemeentelijke website. De website is onder continue aanpassing om een zo relevant mogelijk beeld te geven van wat er leeft en beweegt rond het erfgoed 'Houtem Jaarmarkt'.

Tijdens de jaarmarkt werd een educatief project voor kinderen voorgesteld. Het onderwerp 'kan jij een koe melken' kon op grote belangstelling rekenen. Niet enkel van kinderen, maar ook van vele ouderen die met veel belangstelling toekeken hoe de kinderen leerden, net zoals vroeger hoe een koe gemolken werd. Met de medewerking van een lokale zuivelfabriek werd tevens werk gemaakt van een tentoonstelling hoe in de huidige tijd melk verwerkt wordt tot verschillende producten.

4 Vermeld hieronder de maatregelen die (uiterlijk binnen een jaar) in verband met de bescherming genomen zullen worden.

Zoals steeds zal het gemeentebestuur van Sint-Lievens-Houtem ook dit jaar garant staan voor de organisatie van de winterjaarmarkt.

De webstek van Houtem Jaarmarkt zal gedeeltelijk naar andere talen vertaald worden, waaronder naar het Frans, Duits en Engels. Dit geeft de Franstalige bezoekers en andere buitenlanders de kans om meer te weten te komen over dit uniek gebeuren en hen aan te zetten tot deelname in de festiviteiten.

Om de bescherming van dit unieke erfgoed kracht bij te zetten gaat het gemeentebestuur over tot het oprichten van een 'comité ter bescherming van Houtem Jaarmarkt'. Dit comité zal van start gaan in 2010 en zal samengesteld zijn uit een team van minimum 4 professionelen en deskundigen. Hun taak zal bestaan uit (a) het observeren van de effecten van de erkenning als Vlaams Immaterieel Erfgoed en Unesco Intangible cultural Heritage en de nodige aanbevelingen voorleggen aan het gemeentebestuur, (b) netwerken met andere groeperingen die rond erfgoed werken om ideeën en ervaringen uit te wisselen, (c) het opstellen van de 'best practices' voor het beschermen van dit type erfgoed, (d) het behoud van het erfgoed te ondersteunen door kwaliteit te garanderen.

De gemeente doet onderzoek naar het aangaan van een jumelage met Europese gemeente die ook affiniteit heeft of betrokken is met erfgoedelementen zoals markten, jaarmarkten en eeuwenoude tradities. Een jumelage geeft de gemeente de mogelijkheid om met andere partners ideeën uit te wisselen en tot een beter behoud van het erfgoed te komen.

Start werken aanleg parking ter voorbereiding heraanleg marktplein: in 2010 wordt er werk gemaakt van het goedkeuren en uitbesteden van het aanleggen van een bijkomende parking. Deze parking zal in de toekomst dienen als parkeerterrein voor de marktkramers, alsook het dierenvervoer tijdens Houtem Jaarmarkt. Deze aanleg is nodig vooraleer de werken van heraanleg van het marktplein plaatsvinden en hij zal gedeeltelijk de hinder tijdens de werken opvangen.

5 Vermeld hieronder de erkende cultureel-erfgoedorganisatie of -organisaties waarmee u heeft samengewerkt of zal samenwerken en de manier van samenwerken.

Het gaat hier over organisaties die erkend en/ of gesubsidieerd worden op basis van het Decreet op de Volkscultuur van 1998, het Archiefdecreet van 2002 of het Erfgoeddecreet van 2004 of het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 of cultureel-erfgoedcellen van gemeenten, Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden of de VGC waarmee de Vlaamse Gemeenschap een cultureel-erfgoedconvenant heeft gesloten.

Evalueer deze samenwerking.

FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed. FARO ondersteunt de gemeente met uitgebreid advies en begeleiding bij de aanvraag tot erkenning als 'Intangible Cultural Heritage' door de Unesco.

VIERSPRONG Land van Rode : samenwerkingsverband m.b.t. immaterieel erfgoed tussen Sint-Lievens-Houtem en 3

buurgemeenten Oosterzele, Melle en Merelbeke. Binnen "Viersprong" wordt werk gemaakt van lokaal erfgoedbeleid. Dit kan ook betrekking hebben op de Winterjaarmarkt.

Bijlagen

- 6 Geef –indien van toepassing- een lijst van de bijlagen op. (Enkel bijlagen die verband hebben met de genomen maatregelen).

Publicatie 'Winterjaarmarkt Sint-Lievens-Houtem' van onze reporter ter plekke door Lut De Block

Publicatie van de dichtbundel 'Het holst van de lente' door de Provincie Oost-Vlaanderen, geschreven door Lut De Block.

Ondertekening door de aanvrager

- 7 Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en in het bijbehorende opvolgingsdossier naar waarheid ingevuld zijn.

datum dag

2	9
---	---

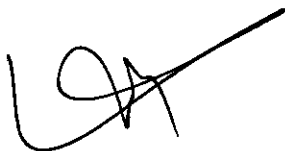
 maand

0	3
---	---

 jaar

2	0	1	0
---	---	---	---

handtekening De heer Lieven Latoir, burgemeester

Mevrouw Gwen Quipor, secretaris

Privacywaarborg

- 8 De gegevens die u meedeelt, worden door het agentschap Kunsten en Erfgoed, Arenbergstraat 9, 1000 Brussel, verwerkt voor identificatiedoeleinden.

Overeenkomstig de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens hebt u het recht om kennis te krijgen van uw gegevens in ons bestand en zo nodig de verbetering ervan aan te vragen.

Voor meer informatie over de verwerking van uw gegevens kunt u het register bij de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer raadplegen.

Rapportage 2009

Voortgangsrapportering over de bescherming van een element van immaterieel cultureel erfgoed

KE-CE-007

Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Kunsten en Erfgoed

Afdeling Erfgoed

Arenbergstraat 9, 1000 BRUSSEL

Tel. 02 553 68 68 – Fax 02 553 69 69

E-mail: marina.laureys@cjsm.vlaanderen.be

Website: www.kunstenerfgoed.be

In te vullen door de
behandelende afdeling
ontvangstdatum

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier geeft u de recent uitgevoerde en geplande activiteiten op het vlak van de bescherming van het betreffende element van immaterieel cultureel erfgoed aan. Deze activiteiten meldt u in het kader van de jaarlijkse opvolging van het in de 'Inventaris van immaterieel cultureel erfgoed Vlaanderen' opgenomen element.

Aan wie bezorgt u deze aanvraag?

U kunt dit formulier zowel op papier als digitaal indienen.

Vul het formulier elektronisch in, druk het af en stuur het ondertekend in **tien exemplaren** naar het adres bovenaan op dit formulier, t.a.v. Marina Laureys, afdelingshoofd.

Stuur het digitale exemplaar via e-mail naar cultureelerfgoed@vlaanderen.be of bezorg het op cd-rom.

Wie is de contactpersoon voor uw aanvraag?

De contactpersonen voor uw aanvraag zijn Hans van der Linden, hans.vanderlinden@cjsm.vlaanderen.be, en Arlette Thys, arlette.thys@cjsm.vlaanderen.be.

Waar vindt u meer informatie?

Het reglement Immaterieel Cultureel Erfgoed vindt u op

<http://www.kunstenerfgoed.be/ake/view/nl/1374788-Immaterieel+cultureel+erfgoed.html>

Gegevens van de aanvrager

1 Vul hieronder de gegevens van de aanvrager in.

naam van de organisatie Gemeentebestuur Sint-Lievens-Houtem
eventuele roepnaam
rechtspersoonlijkheid Openbaar bestuur
website www.sint-lievens-houtem.be
korte voorstelling van de aanvrager

2 Vul de correspondentiegegevens van de aanvrager in.

aanschrijftitel ☒ De heer ☐ Mevrouw
voor- en achternaam College van Burgemeester en Schepenen
straat en nummer Marktplaats 3
postnummer en gemeente 9520 Sint-Lievens-Houtem
telefoonnummer of gsm 053 60 72 25
e-mailadres secretaris@sint-lievens-houtem.be

Gegevens van het opgenomen element**Identificatie van het element van immaterieel cultureel erfgoed****3 Vul de naam van het element in.**

Houtem Jaarmarkt

4 Vul eventueel andere namen in als die beschikbaar zijn.

Winterjaarmarkt; Land- en Tuinbouwdagen

5 Identificeer de betrokken gemeenschappen, groepen of, als dat van toepassing is, individuen en hun locatie.

Er zijn diverse gemeenschappen betrokken bij de organisatie van het element. Op de eerste plaats is er de betrokkenheid van heel wat inwoners van de gemeente. Heel wat Houtemnaren en Houtemse verenigingen zijn actief betrokken bij Houtem Jaarmarkt. Naast de lokale gemeenschap is ook de landbouwgemeenschap betrokken partij. Van heinde en verre zakken landbouwers af naar Houtem Jaarmarkt.

6 Vul de geografische locatie en de reikwijdte van het element in.

Houtem Jaarmarkt heeft een landelijke uitstraling. Elk jaar bezoeken om en bij de 50.000 bezoekers het evenement.

7 Kruis het domein aan waarin het element zich situeert.

- ☐ orale tradities en uitdrukkingen, inclusief taal als een vehikel van immaterieel cultureel erfgoed
- ☐ podiumkunsten
- ☒ sociale gewoonten, rituelen en feestelijke gebeurtenissen
- ☐ kennis en praktijken over de natuur en het universum
- ☐ traditionele ambachtelijke vaardigheden
- ☐ andere

Beschrijving van het element**8 Beschrijf het element van immaterieel cultureel erfgoed****1. Een beknopte historiek**

Houtem Jaarmarkt vindt zijn oorsprong in de verering van de Heilige Livinus. De historische wortels van het gebeuren gaan terug op de Middeleeuwse concurrentiestrijd tussen de Sint-Pieters en de Sint-Baafsabdij. Recent onderzoek (o.a. J. Deploige 2007, P.J. Geary 1994, etc.) toont aan dat vooral de Sint-Baafsabdij daarbij zeer creatief zelf heiligen uitvond en inzette om de eigen machtspositie en de daarmee inherente bezittingen te legitimeren. De Middeleeuwse cultus rond Livinus is dan ook een schitterend voorbeeld van een 'invented tradition' (naar Hobsbawm en Ranger, 1984). Een vast onderdeel van de verering was de jaarlijkse Sint-Lievensprocessie van Gent naar Sint-Lievens-Houtem op 29 juni. Een recente archivalische vondst toont aan dat deze processie of bedevaart voor de Sint-Baafsabdij een van de belangrijkste was en ook model kan staan voor Middeleeuwse bedevaarten in het algemeen (P. Trio, 2007). Voor Sint-Baafs betekende de bedevaart een stevige bron van inkomsten. In de marge van de bedevaart ontwikkelde zich immers een bloeiende handel.

In 1540 verbood Karel V de Sint-Lievensprocessie vanuit politieke motieven. Officieel omwille van de onlusten die de jaarlijkse processie met zich meebracht. De echte reden lag bij het gegeven dat de processie te vaak getuigde van openlijk verzet tegen de overheid. Intussen had zich parallel – vermoedelijk vanaf de 14de eeuw – ook een kleinere bedevaart ontwikkeld op 12 november, de sterfdatum van Livinus. En ook die bedevaart zorgde voor de nodige handelsactiviteiten. Tot diep in de 16de eeuw overheerste de zomerjaarmarkt de winterjaarmarkt in Sint-Lievens-Houtem. Het ontbreekt aan historisch onderzoek om precies het kantelmoment waarop - en de juiste oorzaken - de winterjaarmarkt de zomerjaarmarkt overvleugelde aan te geven. Feit is dat de winterjaarmarkt vanaf de eerste helft van de 17de en tijdens de 18de eeuw uitgroeide tot een zeer gekend evenement waarbij de vee- en paardenmarkt steeds centraler kwam te staan. De opeenvolgende gemeentebesturen koesterden de winterjaarmarkt. In 1842 reageerde het gemeentebestuur van Houtem scherp toen Melle ook droomde van een veemarkt in november. Maar het origineel is altijd beter dan een kopie en Houtem Jaarmarkt hield stand.

2. Houtem Jaarmarkt vandaag

Midden de jaren 1980 kampte de winterjaarmarkt met een heuse identiteitscrisis. Toen in 1987 uit een publieksonderzoek bleek dat 33% van de bezoekers naar Houtem kwam voor de paarden en het vee, plaatsten de organisatoren dit onderdeel opnieuw centraal. Daarmee sloot Houtem Jaarmarkt terug aan op de traditie. In de jaren 1990 professionaliseerde de structuur achter het hele gebeuren. Een optie die het gemeentebestuur nam om het voortbestaan van de winterjaarmarkt te garanderen. Intussen blijft de winterjaarmarkt een ontmoetingsplatform, een feest, een ritueel en een traditie. Onlosmakelijk verbonden met de lokale (culturele) identiteit. Waarbij de participatie van de lokale bevolking essentieel is. Sinds een aantal jaren positioneert het gemeentebestuur de winterjaarmarkt als cultureel erfgoed. Het is momenteel de laatste grote vee- en paardenmarkt in openlucht in Vlaanderen.

Bescherming van het element

9 Geef de voorbije en de huidige acties die ondernomen zijn om het element te beschermen.

Naast de professionalisering in de jaren 1990, werd in 2003 een project op poten gezet onder de titel 'Identiteit, erfgoed en platteland. De winterjaarmarkt van Sint-Lievens-Houtem'. Dit project paste in het 'programma voor plattelandsontwikkeling' van de Provincie Oost-Vlaanderen. Ook Vlaanderen en Europa participeerden. In 2004 werd de eerste fase afgerond met een tentoonstelling. In 2006 verscheen het boek *Sfeer! De winterjaarmarkt van Sint-Lievens-Houtem* (zie bijlage). Naast een ontsluiting van de resultaten van het historisch onderzoek naar een breed publiek, bevatte het ook de resultaten van een project mondelinge geschiedenis en een foto-essay van de gekende fotograaf Michiel Hendryckx. In 2005 kampeerde hij drie dagen op Houtem Jaarmarkt. Aan de hand van zijn foto's, het boek, de tentoonstelling en het hele project documenteerden de organisatoren het hele evenement.

In 2006 organiseerde Sint-Lievens-Houtem samen Sint-Lievens-Esse (Herzele) de Livinusfeesten. Deze werden aangegrepen om verdiepend en wetenschappelijk onderzoek te doen naar Livinus door tal van gereputeerde onderzoekers. Sint-Lievens-Houtem organiseerde een colloquium (zie bijlage, *Handelingen der Maatschappij voor de Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, LXI, 2007) en werkte mee aan het boek *Met het hoofd onder de arm. Een cultuurhistorische blik op de Livinusverering in Sint-Lievens-Esse en Sint-Lievens-Houtem* (red. M. De Cock, 2007).

Elk jaar opnieuw garandeert het gemeentebestuur de organisatie van de winterjaarmarkt én dus inherent ook de bescherming van het element. Bovenstaande initiatieven passen in een duidelijk beleid om via het bestuderen, verdiepen en verrichten van nieuw onderzoek de winterjaarmarkt te versterken en de leefbaarheid van het hele gebeuren nog te vergroten. Heel wat elementen uit de diverse projecten en onderzoeken worden meegenomen in de communicatie en promotie (zie ondermeer de website www.houtemjaarmarkt.be).

Om het culturele draagvlak rond de winterjaarmarkt nog te vergroten werd in 2008 voor het eerst de link gemaakt met het landelijk initiatief 'de Week van de Smaak'. Op die manier willen de organisatoren recent genomen opties (het sinds bijna 14 jaar uitnodigen van een Europese regio om zich toeristisch en culinair te presenteren tijdens Houtem Jaarmarkt) nog beter valoriseren.

10 Vermeld hieronder de maatregelen die (uiterlijk binnen een jaar) in verband met de bescherming genomen zullen worden.

Zoals steeds zal het gemeentebestuur van Sint-Lievens-Houtem ook dit jaar garant staan voor de organisatie van de winterjaarmarkt. Daarnaast hopen de organisatoren hun eerder uitgesproken ambities om de winterjaarmarkt te laten erkennen als immaterieel cultureel erfgoed te realiseren. Dit niet alleen op Vlaams niveau, maar ook bij Unesco.

Om Houtem Jaarmarkt verder te beschermen zal binnen het tijdsbestek van 1 jaar een extra personeelslid worden aangeworven door de gemeente. De functie zal bestaan uit het organiseren van de jaarmarkt in combinatie met erfgoedwerking. Deze uitbreiding van de personeelsformatie zal verder bijdragen tot de professionalisering van het evenement en zal de dynamiek van de organisatie verzekeren. Tevens zet de gemeente hierdoor in op een meer diepgaande erfgoedwerking, met extra aandacht voor dit element van immaterieel erfgoed.

Op inhoudelijk gebied wordt de internationale samenwerking verder gezet. Ook het culturele luik uitbouwen blijft belangrijk: elk jaar zal de organisatie aandacht besteden aan culturele initiatieven die bijdragen tot een bewuste beleving van het erfgoedaspect. Zo werd tijdens de vorige editie contact gemaakt met de plattelandsdichteres Lut De Block (een initiatief van de provincie Oost-Vlaanderen). Deze dichteres werd in 2008 persoonlijk op Houtem Jaarmarkt ontvangen. Momenteel heeft zij toegezegd om een gedicht aan de jaarmarkt te wijden. Dit kan mits gunstige timing reeds tijdens de volgende editie van Houtem Jaarmarkt in de schijnwerpers worden geplaatst. Op iets langere termijn kan er gezocht worden naar een manier om dit gedicht ook fysiek te integreren in het markplein. Op de Kouter te Gent vinden we van deze dichteres immers ook een gedicht terug. Dergelijke integratie van een poëtische evocatie kan meegenomen worden bij de heraanleg van het markplein, een project gepland op middellange termijn (uitvoeringstermijn geschat op 5 à 10 jaar).

De heraanleg van de markt te Houtem, het epicentrum van de jaarmarkt, kadert in het huidige structuurplan van de gemeente. Zowel het ontwerp voor als de uitvoering van de werken aan het plein zullen in het teken staan van de organisatie van de jaarmarkt. Zo toont het voorontwerp een gedeeltelijke overdekking om aan de dieren meer bescherming te geven, zonder dat het openluchtkarakter verdwijnt. Een speciaal ontworpen luifel moet hierin voorzien. De heraanleg zal bovendien gefaseerd gebeuren, zodat de jaarmarkt zelf nooit in het gedrang kan komen en probleemloos elk jaar door zal kunnen gaan. Het nieuwe structuurplan voorziet verder in een omleidingsweg die de veiligheid tijdens Houtem jaarmarkt nog

moet verhogen. Het ruimtelijk uitvoeringsplan hiervoor is reeds van start gegaan is reeds gestart; de uitvoeringstermijn bedraagt 1 à 2 jaar.

11 Vermeld hieronder de erkende cultureel-erfgoedorganisatie of -organisaties waarmee u heeft samengewerkt of zal samenwerken en de manier van samenwerken.

Het gaat hier over organisaties die erkend en/ of gesubsidieerd worden op basis van het Decreet op de Volkscultuur van 1998, het Archiefdecreet van 2002 of het Erfgoeddecreet van 2004 of het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 of cultureel-erfgoedcellen van gemeenten, Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden of de VGC waarmee de Vlaamse Gemeenschap een cultureel-erfgoedconvenant heeft gesloten.

FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed: advies en begeleiding bij de aanvraag tot erkenning als Vlaams immaterieel erfgoed (2008); advies en begeleiding bij de aanvraag tot erkenning als werelderfgoed door Unesco (2009).

VIERSPRONG Land van Rode, projectvereniging voor intergemeentelijke erfgoedwerking, samenwerkingsverband tussen Sint-Lievens-Houtem, Oosterzele, Melle en Merelbeke (website in opbouw www.4sprong.be).

Door deel te nemen aan dit intergemeentelijke initiatief heeft Sint-Lievens-Houtem een eerste stap gezet in de richting van een brede, continue erfgoedwerking. Dit komt ten goede aan het erfgoedaspect van de jaarmarkt, dat jaarrond meer aandacht kan krijgen. Het bestuur van deze vereniging heeft eind 2008 een voorstel tot erfgoedconvenant ingediend bij de Vlaamse overheid. Indien besloten wordt om deze convenant met Viersprong af te sluiten zal vanaf 2010 een erfgoedcel worden geïnstalleerd. Hiermee zal de toekomstige erfgoedambtenaar van de gemeente Sint-Lievens-Houtem een intensief samenwerkingsverband kunnen aangaan. Op dit ogenblik is de huidige ambtelijke werkgroep – bestaande uit de cultuurbeleidscoördinatoren van de 4 betrokken gemeentes – de inhoudelijke werking van deze erfgoedcel aan het voorbereiden.

Bijlagen

12 Geef –indien van toepassing- een lijst van de bijlagen op.
DVD met film “Houtem Jaarmarkt”, korte historische schets

Ondertekening door de aanvrager

13 Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en in het bijbehorende opvolgingsdossier naar waarheid ingevuld zijn.

datum dag maand jaar

handtekening De heer Lieven Latoir, Burgemeester

Mevrouw Gwen Quipor, Secretaris

Privacywaarborg

14 De gegevens die u meedeelt, worden door het agentschap Kunsten en Erfgoed, Arenbergstraat 9, 1000 Brussel, verwerkt voor identificatiedoeleinden.

Overeenkomstig de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens hebt u het recht om kennis te krijgen van uw gegevens in ons bestand en zo nodig de verbetering ervan aan te vragen.

Voor meer informatie over de verwerking van uw gegevens kunt u het register bij de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer raadplegen.